

Ladislava

Klímy

spisy

sebrané

svazek I.

1986

LADISLAV KLÍMA

CHOLUPICKÝ DEN

Milí přátelé,
předkládáme vám dopis českého filosofa
Ladislava Klímy nazývaný Cholupický den;
byl napsán 20.5. 1914 a adresován ing.
Antonínu Pavlovi. Tento text pokládáme
z hlediska pochopení Klímovy filosofie
za nejvýznamnější. Stejně důležitý je
i první dopis napsaný 13., 14., 15., 4. 1914,
ze kterého, aby byla zachována myšlenková
kontinuita, citujeme v úvodu několik
pasáží.

D. Z.

Citace z prvního dopisu
ze 13.,14.,15. IV. 1914

Vzácný příteli!

...V Očích se mi zatmělo, takže musil jsem usednout, když 1911 spatřil jsem po 3/4 letém odloučení od kunratického lesa svatá místa mezi Libuší, Dvory, Lhotkou a Colupicemi...; místa, která čarovně slila se v jedno staršidelné tělo s přecetnými okamžiky božskosti, hodinami hřímavé slávy a letu, týdny vznešenosti let 1907 až 1911 -- kdy mé Já Věčného Vítězství, Summi, Věeho a Jediného, Nihilentis přeshedší, nezměrně vysoko nad světem světla i myšlenky se vznášející, vše j e n za kusy Své vlastní záře považující, jen Sebe samé v Sebeobjetí afirmovalo, vše chtějíc, protože nic již nechtějíc, v š e feericky mimo existimis-
mu..., vidíc, protože v sobě... R.1909,
v pátek 13.srpna,- duae negationes fortius affirmant! - to bylo, když v lese Kamýku,

ve mdlé, dusné záři řídkým, bílým závojem
obestřeného 4 1/2 hodinového slunce, vyzá-
řila ze mne, po 2 letých nábězích, nejsmě-
lejší, nejstrašnější, nejvyšší z myšlenek,
jež člověk kdy měl: b ý t j i ž v
t o m t o ž i v o t ě v p o d s t a -
t ě v s k u t k u a c e l e a p l -
n ě, D e u s, c r e a t o r o m n i -
u m ! již zde v podstatě j e d n a t,
jak on jedná v nejryzejším svém stavu! -
a spolu poznání, že tento cíl, pro každého
dosavadního člověka non plus ultra šílen-
ství, je zcela samozřejmý a dosažitelný
ve smyslu mého aparentismu, existⁿⁱšismu...-
a ovšem egosolismu.- A od té doby držela
mne tato myšlenka myšlenek v démantovém
zajetí a bude mne držet věčně a já Ji!⁺/
V bájný květ nejvyššího kladu volnosti,
ařresivity rozvila se tenkrát přízní spra-

vedlivého osudu má laboriosní existence, předurčená hlavně k defenzivě, orání v granitu-: k monstrosním bojům s nepochopitelnými příšerami, lidem vůbec neznámými, jimž však jednou, až zavládne pravá svědomitost a poctivost myšlení a opravdovost a souveraineta vůle, polovice lidstva podlehne... Řekl jsem Vám již, kdo jsem: první zábřesk Nesmírného Dne, jeden z avantgardy přicházející a daleké armády anthropotheity, jeden z četných snad ptáků, kteří v únoru ještě daleko na sever přilétají a šmahem časně hynou; z paradoxních jen oráčů, jiným sklizeň a slávu připravujících, sebe téměř nikdy

+/ "Singulární pološílenec, polozločinec," řeknou polovolové, polopsi, singulární jako moucha domácí, "jak to, že největší duchové lidstva na tu jeho nejvyšší myšlenku nekápeli?" Pah! největší duchové, tento řetěz galejníků, k sobě navzájem a ke galeře řetězem připoutaných!...Dřív

nerozluštitivších, svůj dosah a význam nepoznavších, za špatné, chorobné se zaměřujících, své tajemství a poklady do hrobu s sebou beroucích--- Tedy: do království božího vkročil jsem jen očima, ne nohou však ... Cíle svého: perpetuovat, organicky si inokulovat boží stav, jsem zatím nedosáhl, - hrom mně do hloupé palice praští! tisíckráté držel jsem to už zrovna v hrsti, od Adama neměl nikdo takové příčiny k vzteku! Předčasná vůle má našla špatný nástroj v myšlení mém, k jiným průpravným bojům odsouzeném, jimi zchaotisovaném a rozdrásaném, jako

či později budou myšlenky mé: divoký skepticismus, absolutní nihilismus, logismus, ludibrionismus, kontradikcionalismus, effrenismus, egosolismus, oneirismus, a b s o - l u t n í Egoeismus etc., s nekonečností aspektů, které se s výší jejich otvírají - nad zemí hřmít jak žádný dosud uragán nehřměl. Dovedete patřičně ocenit otevřenost, s níž vše sděluju?... Ostatně nečinil bych tak, kdyby mně teď nebylo vše lhostejno.

Alexandros ve své armádě v Indii, když chtěl
dobýt svět... A několikaleté zběsilé, vše
znásilňující útoky /můj čestný titul zní:
Invitae stuprator Minervae/ zesílily oslabení
a rozvrat; prašivá soldateska jala se plenit
stany imperátorovy... Advesperavit... Prozá-
řen sice, jako po západech takových ani jinak
být nemůže, soumrak můj červánkem... i noc má
byla by jen petrohradskou nocí, ale proč byl
vespertilionem, možno-li stát se orlem? Adve-
speravit... Lůza, jaká nebyla by se směla
u mne dříve objevit, navštěvuje mé zaneřáděné
pokoje. Příšery z pekla bušívají k půlnocím
na má okna... Dračí setby vzcházejí. Výše
mstí se za pokusy vystoupit na ně. A objevují
se symptomy, jako by můj starý, slepý pes:
osud, nechtěl už poslouchat a sportovat. Víte-
li pak, kmotře, proč neudělal jsem to, co za
těchto okolností zdá se samozřejmým: jít si

lehnout? - Předně z pomstychtivosti: ó
aspoň některé Rödelsführer mé soldatesky
v okovech ~~xxx~~ uzřít a umřít! Dále vzal
jsem si k srdci Březínova cukrkandlová slo-
va: "Kdo ze života odchází, podoben je nemoc-
nému, jenž od lékaře nad ložem jeho stojí-
cího ke stěně se obrátí" /sic ferme/. Na-
mítl jsem si sice, že by mnohý zemřevší
nemocný na živu by zůstal, kdyby se byl k
doktůrčeti vždy obrátil prdelí: že práci
lékařovu je přecasto jen udržet pacienta
nevyléčitelného, aby co nejvíce let na loži
probrečel, prořval, prohnal, prosral do
prádla; že Dr. Animální Život je pod dvoji-
tou maskou: vrchní vampýří a spodní lékař-
skou ve skutečnosti nakonec přec jen první:
příšerným vampyrem, vysušovatelem duší, že
Bř. strhl sice masku prvního zdání - ale
druhé už uvěřil...; že tato jeho poněkud

špitální a pudová filosofie s ne právě přísnou filalethií považuje tenhle život - okamžik, život - mořskou kapku, s mořem v jedno splývající, za celek příliš v sebe uzavřený a hotový...; že není vůbec, ve věčné korelační undulaci, ztrát, že vše myslitelné se ve světě i jednotlivci zrealisuje, že tedy lhostejno, co se děje; že nutné je svatým, že vše, co člověka potká, po j e d i n é úzké stezce vede k nejvyššímu, tj. dosažení Všeho. Etc. Ale tu, za třetí, četl jsem, co Zosima, ideál Dostojevského, povídá: že nejnešťastnější ze všech duší jsou duše sebevrahů, že sebevraždinka je, -ó Empedoklee, Lukurgu, Hannibale, Uticenský, Napoleone! vrchol ničemnosti a že dle ruského mužika je hřích za lotry tyto se modlití... A konsternován, con contritum quasi cinis! zanechal jsem satanských těch myšlenek! Vzpří-

milo mne sice Zosimovo ujištění, že přesto "odváží se" přece jen za ně modlit, -ale hned přerval radost mou záchvat ukrutného blití. Chcete-li monsieur, spatřit všechnu možnou depravovanost ve floku, - v tomto /sic aut peius etiam/ "odvažuju se" jí máte: toť bájná aflorescence křesťanství. Jen v člověku, který je hovádo: hovádo rozumem, hovádo citem, hovádo puď může se vůbec vynořiti...

V ní a podobných je klíč k podstatě Dostojevského, této fantastické akumulace nejvyššího a nejnižšího. Začátečník v odhalování povah, nacházeje v D. to nejsublimnější: nejmělejší myšlenku, propastné pohledy do duše, volnost ducha, souverainní smích a pohrávání si, zločinnost, cyničnost, výšlehy heroismu a divinity, pomyslí si, že má před sebe vznešeného ducha. Zaráží jej výjimečný, eruptivní ráz projevů těchto; ještě více, že Dostoj.

aspoň na oko, málo si je cení, jim se vysmívá a nadává; napadne jej dokonce: hledí-li člověk ten na to, co mně platí za nejlepši, a čeho je práce hvězda, kterou jednou ještě těžce zasáhne v osudy lidstva! démonický Caesar nebeské armády: optické mlhoviny, v jejímž středu, pohybující se plíseň, vegetujeme!... Rád bych dál o něm, ale umínil jsem si držet se jen pěti temat. A tak se vrátím zase k své osobě. A sice... Budu vypravovat historii památného "cholupického dne", 1. října 1910. Neboť musím tyto dny stále naň myslit, chci válet se ve večerních červácích upomínek a epismu, této doméně žvástu a jeho praotce a arcimistra Homéra.- Nuže: koncem září 1910 dokončil jsem se zdarem, aspoň zdánlivým, vše, co mne po 1 1/2 roku zaměstnávalo. Skončená vzteklá nelidská zápolení, všechna pensa oddělována; jako uza-

vřený účet ležel za mnou celý minulý život, na prahu nového jsem stál. Tenkrát měl jsem vytvořenu teorii, že dosavadní život můj rozbíjí se na 4 vždy 8 leté periody, ostře od sebe se lišící. I ustanovil jsem, že chci mít oktonium páté takovým a takovým: určil jsem každému jeho roku i měsíci určitý a přesný obor činnosti, význam i ráz; "tak to musí být", rozkázal jsem; "nebyla-li dosavadní oktonia čirým dílem mé vůle, teď tomu již tak nesmí být!" Smějete se? budiž Vám to přáno! Ale dočkáme se ještě zvláštnějších věcí, než je poslušnost několika mizerných let k rozkazům vůle, až suverénní vůle a vskutku hluboká psychologická introspekce dosednou na trůn v lidské pýše, dosud dobytčíinstiktivitou okupovaný. Ovšem neobejdou se počátky všeho velkého bez chybných kroků, směšnosti a "bláznění", vždyť neobejdou se

bez toho ani pokusy o pěstování asijských rostlin na půdě naší. - A rozhodl jsem se, že vtrhnutí do 5. oktonia slavit budu 1.X. o 3. hod. odp. na posvátném místě, co nejsollenněji, s vlajícími prapory, za víření bubnů a řvaní fanfár. - O 1/2 3 jsem vyšel. Sotva ze vrat vykročím, spatřím hned před sebou hovno jako prase. Již vznášela se nad ním moje levá noha....: mohl jsem je zcela dobře překročit, ale v náhlé dementaci, Bohem mi seslané, -nevím jak se to mohlo stát!-šlápl jsem celou nohou do něho... Vir prudens byl by se teď vrátil domů, na chvíli usedl, obul jiné, neinfluované: n e p ř e d p o j a t é boty, a dával dobrý pozor, aby podruhé do hovna toho nešlápl. Já však, tohoto ominis, jejž sám Bůh položil na cesty mé, ve zpyšnělosti své nedbaje, šel jsem dále, jako by se docela nic nebylo stalo! -Octl jsem se v polích.

Čarovný den! Ni obláčku na nejčistším azuru, ni větěrku v teplém, hnilobně sladce vonném vzduchu, velebné ticho na zemi i na nebi, na všem ona slavně, sladce melancholická, nevyslovitelná nálada jasného středního odpoledne říjnového, kdy mysticky mocně vane zase vzduchem dech Boha, nízko k zemi neviditelné se snášelo v tyto svaté magické hodiny...

Ale končím, abyste to už konečně četli. Jelikož mne to amusovalo, napíšu Vám snad dokončení, dost ještě dlouhé, budete-li si přát. Tento dopis smíte uveřejnit za 10 zl. honoráře. I nejhoupější dřevák neupře mu jistou interesantnost a "cenu pathologičnosti". Sto škrtů dovolím.-Vy, rozšafný rádče, jenž máte mne pořád k tomu, abych si vydělával na živobytí docela upřímným psaním. "Proza, schválnost..." Hu, messieurs, pak by byly pózou a schválností fantasie, kterým

se oddáváte při onanování..., hordo otroků!
co jde nad vrozenou vám krotkost a způsobilost,
nemůže být ovšem nemůže být ovšem nic jiného
než schválnost a póza...-Odpusťte, že jsem
se opozdil, byl jsem příliš zaměstnán a v
chaotickém stavu. Kor. lístek jsem dostal;
díky!...Co jste říkal "křížové cestě a ka-
luži" p. Van.? Doufám, že jste se zasmál a
nezlobil. Peníze přišly. Pozdravuju pana
Bittermanna! A Vám zdar při práci a poté
klid a volnost přeje

v úctě oddaný

Ladislav Klíma

13., 14., 15. IV. 1914

Velmi milý příteli.

Pokračovat ve fejetonistickém projednávání ohoho patera nebudu. Mělo to svůj čas: teď, když tolik doby od něho minulo, bylo by to křivou nepřirozeností. Nevadí: Vaše charakteristika o Karamazovi zasluhuje samostatného a seriózního traktování; s radostí promínete další explikaci furismu; nešlechtné by bylo bušit dál do onoho deplorabilního mrzáka, jehož dnešní prkenné trojčení má původ snad v tom, že bylo několika soudnými lidmi ubožáku do hlavy nasazeno, že je mužem velkého významu, nesvědomitě, jako když l/metrovému hrbáčku namluví jeho kamarádi, že každá žena je do něho hned zamilována; nevím, co vidí na něm ad ex. Chalupný, jehož věta bývá

obsažnější a samostatnější než sáhodlouhé produkty toho pustého, typicky profesorského mozku. Rozmýšlel jsem se mezi tematy zcela novými a dokončením "cholupického dne", rozhodl cit pevnosti: dokončit raději načaté a ještě jiné důvody... Doufám, že bude Vás to místy zajímat, třeba jedná to stále protivně o mně. Je to kus s k u t e č n é psychologie člověka: pět, šest mendationum poeticorum ^{+/}, nečetné adaptace a přemístění, trochu kostymování a několik duchu celku odpovídajících výplní mezer ve vzpomínkách nefalšují podstatu věci. Dichtung z části, Wahrheit je to celé.

^{+/} Dopsav to, vidím, že je jich víc; vnitřní pravdě to ovšem pořád nevaří, ale kdo nechce přijít na štír s vnější, tomu radím, aby nepsal romány, zvláště fantastické ne.

Za čarovného odpoledne tedy spěchal jsem k místu slavného vjezdu v dobré náladě. Duší hřměl tehdy složený Český pochod: neohusitský, egosolistní, proti němuž, jak jsem jej jednou slyšel, je nejmohutnější hudba chras-těním chlapecké velikonoční řehtačky proti řevu lva; průtrž hromů... a dal jsem se na jih od Dolů, delšího to údolí pustého a ta-jemného. Snad vlivem langoureuxního odpoled-ne hymnus brzo ztlchl a ustoupil mírnému snění...Mé vigilie počaly v něm dřímat a tak se stalo, že u lesíčka, jehož majitelem je Mr.Václav Bláha, napaden jsem byl čtyřmi mými čerty, jménem: Důkladnost, Neomezenost, Umíněnost, Ještě a ještě dál. Ihned jsem poznal, že věc je nadmíru vážná. Jen čtvrt hodiny času a čtvrt hodiny cesty dělily mne od doby a místa, kde a kdy bylo, jak rozkaz zněl, nutno slavit introitus a se starými

ďábly na zádech nemohl jsem přece vkročit do nového oktonia. S celou silou zahájil jsem boj.

Nebudu se o něm rozepisovat, nerozumněl byste; lidstvo neví, co je Důkladnost, že je se svým strašným bratrem Ještě a ještě dál dítětem Neomezenosti, že oppositum Neomezenosti zve hovadskost, že Umíněnost je jiskra boží v člověku, podivně ovšem se třepotající: stat pro ratione voluntas... Má devise krále králů: suprema naturae lex Mea Voluntas.

Když blížil jsem se k cíli jistému skalnímu lesu, bylo vítězství téměř mé: jen slabý oddíl nepřátelských kladl ještě odpor. Tu spatřím asi 150 kroků stranou od lesa několik lidí, nevím co na zemi tropicích... Na něco takového nebyl jsem připraven: dříve nikdy nikdy téměř neviděl jsem v místech těch člo-

věka. Silná rozladěnost z toho vzniklá zavinila, že docházel jsem k útesu nezvítěziv dosud. Dále jít bylo nemožno. I kráčel jsem pomalu zas nazpět asi 50 kroků a zase skoro ke skále a zase nazpět, stále prudce bojůje. Ale vědomí nepatřičnosti a směšnosti toho, spěch, lidé opodál vše to činilo bojování mé nervosním a špatným. Lidé nechali své práce a čuměli na mně: to koncentrovanost mou příliš nezvýšilo. Situace stávala se nesnesitelnou, myšlení chaosem z mlh.

A tu v zoufalém napětí sil zvítězil jsem jistým zmetkovitým vítězstvím, spočívajícím hlavně v křečovitém namluvení s^ě, že bylo zvítězeno. Čelo jsem měl zpocené, všechny údy duchá se chvěly, ale břemeno přece jen spadlo mně se zad.

Vir prudens byl by teď místa tato opustil a vrátil se k nim za půl hodiny, až duch zas ozdraví a lidé snad odejdou, ale rozkaz zněl že vježd musí být odbýván o 3. hodině a ta právě byla. Bez meškání zamířil jsem ke skále, stanul jsem pod ní, mávl rukou. Jak jsem introitus dál slavil, neřeknu. Příliš příšerné zdálo by se to vám, lidičkám.

V této náladě a v těchto okolnostech dopadlo to co nejhůře. Bohové se chechtali a já sám když jsem čtvrt hodiny později na s l a v - n o s t t u j s e m m y s l i l, dostal jsem z toho v jistém lomu mladé: čtyři hezká jehňata. Tři z nich žijí dosud, mravně v bázni boží, a vzkazují vás pozdravovat. Pět minut trval introitus a jeho dozvuky. Po dobu tu jsem chodil ponejvíce, jako dříve před skálou, teď pod ní sem a tam, sem tam.

"Mladej pane--me--ba--", zaslechl jsem, kronikářsky věrně referuje, volat jednu ženu.

Páda páčila tak pod nohama, že podešve mě zuhelnatěly... Ocen synu, otevřenost mou.

"Není to méhanceté a zločin, jejichž vyznání je nejtěžší, c'est le redicule", povídá Rousseau, vyznav se, že největší tužbou jeho je dostávat od ženských na prdel: osel...

Nejhorší věcí na vjezdu tom bylo, že jeho existence byla problematická: že v nejistotě jsem byl, odbyl-li se vskutku, jsem-li již v pátém, či dosud v čtvrtém osmiletí. Trápilo mě to už pod skalou, ale namluviv si ve vzácné u mne jen v největší nouzi vzbuzené, všechny prapery zahazující lhostejnosti, že se věc zdařila, opustil jsem místo neslavné slavnosti.

Ale poté posedla mne nejistota ta plnou silou. Co činnit? Co jiného, než pro všechno vjezd opakovat, abych věděl, kde vlastně jsem. I udělal jsem do pátého oktonia po druhé skok, ale v takovém stavu byl můj duch, že i teď byl jsem v nejistotě, skočil-li jsem dobře. I slavil jsem vtrhnutí podruhé, po třetí, po čtvrté, po páté. A tu konečně dosáhl jsem v tomto bodě uspokojení: stále jsem v páté své periodě, o tom nebylo již pochybnosti. Co dále? Dle dispozic měl jsem začít hned s "novou praxí" na niž jsem se nesmírně těšil: strašně svůdná je novost v člověku, který dlouho musil se jen a jen přebírat starou už odpornou veteší, chodit stále v jednom smrtelně nudném kruhu. Ale během všeho toho hrozného přemítání nahromadilo se zde více pochybností, skrupulí, otázek vyžadujících kategoricky a ihned vyřízení. Tak: slaven byl introitus hned pod

skalou, fakticky, či teprve po páté? Nevěští jeho pokažení, že celé oktonium nebude za nic stát? Ono "zmetkovité vítězství" nad posledním rarachem bylo skutečné vítězství? A ještě asi dvě věci. A tak byl jsem hned na počátku osmi-letí přeci jen nucen prát špinavé prádlo mrtvého dřívějšku, špatné auspiciu.

Nyní bojoval jsem s ďábly svými s úsálím ne velikým. Přesto nespěcháje a nejša okolnostmi presován, brzo jsem jich pár odpravil. Pak šlo to vlekleji a stále hůř. Nezvyklá mně a náhlá únava, omrzlost a lhostejnost se mě zmochauly. Vigilie mé usmuly zas, a tak dříve než odbyl jsem staré, osedlalo mne několik nových ďáblíků. Jen příklad, jak ta havěť vypadá: byla modrozelená vlnka, kterou jsem ^{před} 1/4 hodinou na jezírku uviděl a která jen matný a téměř zapomenutý dojem ve mně vzbudila, byla o něco více modrá než zelená či naopak? Cíl

zde: vyvolat v sobě tak intenzivní vzpomínku onoho dojmu, aby otázka barevného odstínu byla jím už s l a s t n ě rozhodnuta... nebo krok, který jsem hned při východu z vrat přes strouhu učinil: byl, soudě jen dle pocitu, který jsem v nohách měl, devadesát centimetrů či sto? Bůh a svědomitý, polovičním věděním neuspokojený duch musí znát odpověď i na takovéto otázky. Bez energie, trapně, pízdivě, s čerty svými stále zápole, došel jsem ve tři čtvrtě na 4 k Cholupicům. Byl kategorický rozkaz, že půjdu tam dnes do hospody: méně přísný, že ještě před čtvrt hodinou Náleží k mým vlastnostem, že jsem-li osedlán myšlením, jaké mne právě zaměstnávalo, neměním, leda v případě krajní nutnosti, zevnitř svou situaci, dokud nejsem vítězem. Ale tak abnormní byla tenkrát moje lassitudo, že bez nutnosti, bez tělesné únavy, bez chuti k pití

jedině z omrzelosti nad dosavadním stavem,
zamířil jsem k hospodě hned.

Vzteklivý nad touto zpronevěrou sobě, pito-
mý, nešťastný se 7 as čerty na zádech, vstou-
pil jsem do ní, nepřetržitě při tom tupě,
zběsile zápase.

/ 2. akt /

Se sepsáním prvního nejsem spokojen. Příliš suché; příliš málo čtenáři porozumitelné; a příliš špatné světlo na zdravý můj rozum vrhající, protože fakta blíže nevysvětlující. Ale toto poslední nestalo se zcela bez úmyslu. Mám tolik zdravého rozumu vůbec a vážnosti, že mohu si dopřát zlomyslný a škádlivý luxus vystavit všechny své nesrozumitelnosti a bufonství na odiv, aniž riskuju, že budu lidmi ať chytrými, ať hloupými za blázna a šaška považován; chci-li, jedinou rozumnou větou dovedu anulovat sto bláznivých, jediným pohybem a pohledem sto pitvorných svých skoků. Ale hlavní chybou bylo, že nebyl jsem ani dost stručný, abych nebyl suchý, ani dost obšírný, abych byl porozumitelný; prašivé kompromisy. Kdybych byl první akt kondensoval

asi do dvaceti poloaforismů, ubylo by mu už málo na porozumitelnosti, přibýlo mnoho na sugestivnosti; ale když já chtěl být epickým. Kdybych však měl býti vskutku epickým a srozumitelným, byl bych musil být pětkrát obšírnějším: ale když já zas mám aversi k obšírnosti, já, jenž trpím všude aforistickou maníí, jenž chtěl bych pořád napsat román jen v sentencích, ale když ono to nejde. Nejprotivnějšími stylisty jsou mi Tacius a jeho nohsled Müller... Pravdu napsal mně kdysi Chalupný, "že se mu zdá, že novellistou nejsem". Teď budu obšírnější a leccos v prvním aktu nejasného později snad objasním.

Cholupice je malá dědina, tichá a záhadná; kdo neviděl ji v jistých dobách nočních a denních, neviděl nic. 2 hospody jsou tam. Západní jest zcela všední a nízká: nikdy jsem neměl tam zvláštních myšlenek a nálad. Druhá

je magická: leží na jižní straně návsi u rybníka. Do té jsem vstoupil.

Octl jsem se hned ve velkém lokálu, patrně cholupické dupárně. Mimo mne byl tam stůl a tři židle, nahá kurva na jedné, lov na tygra na druhé zdi; dále velká hromada žitného zrní uprostřed, čtyři koťátka, čtyři holé stěny a chladno. V tuto sezónu seděla se tam už leď o muzikách; jindy pilo se v sousední kuchyni. Usedl jsem proti malému oknu. Stavení jako po vymření, hluboké ticho, v hospodě tajemněji, čarodějněji působící než kde jinde... Ale ještě než začal jsem se zlobit, že nenesou pivo, přišel kluk jako šotek z pohádky a přinesl mi je. Odešel zas a ticho zakletého zámku zavládlo znovu.

Měl jsem v úmyslu pokračovat ihned ve své příšerné práci, ale myšlenky se rozběhly a já je nechal slábošsky, třebaš jsem věděl, že jim to k zotavení nutno. Již v prvních minutách

nastalo značné osvěžení: vír myšlení měnil se ve zdravý proud, křeč v pravidelné kontrakce svalové... Vedle přerušení reflexe hlavní příčinou toho bylo, že jsem teď seděl, vlastně pololežel. Neboť po jedné hodině chůze, i nejevili se nejmenší známky únavy tělesné, dostavuje se téměř vždy jistá monotonnost, relativní otupělost ducha, rovněž a v míře ještě větší, po delším sezení nebo ležení; časté však střídání obého působí co nejprospěšněji a nemožno je všem duševním ekonomům dosti doporučit. Hned jak mysl chodcova začíná ztrácet prvotní svou svěžest, hned si lehnout a zapálit dýmku, osvěží se skoro ihned; a jakmile tato svěžest se menší, okamžitě zas vykročit. Tímto způsobem může člověk po celý rok udržet si neztencenou čerstvost ducha. Ovšem, je-li duševně zdrav a nescházejí-li zde jiné příznivé podmínky.

Zraky a myšlenky sem tam se třepetaly... rozto-
mile hrála si koťátka kol hromady žita. Hrud-
ní a zadniční hemisféry nahé kurvy kulaté byly
a mocné jako koule obléhající artilérie...
Úchvatně letěl vzduchem jako fotbalový míč
černý Ind, udeřený tlapou ohromného tygra,
místo jeho na hřbetě koně teď zaujavšího, a mé
srdce jávalo při tomto pohledu. A vyplula
vzpomínka: asi devítiletý byl jsem ve zvěřinci.
Odporný manažerista rýpal železnou tyčí do
tygra, jenž strašně zuřil; ten orangutan se
v hadrech chechtal a já, když jsem strašně po-
bouřen a vztekupln odcházel, opakoval jsem si
vícekrát vášnivým šeptem: "Nic si z toho ne-
dělej, m ů j a n d í l k u z l a t ý,
však přijde doba, kdy ti toho prašivce hodím
na pospas." Co jsem si při slovech těch myslil?
Pečlivě analyzuje tehdejší svou myšlenku, při-
cháším k nespornému resultátu: Již tenkrát,

třeba temně a neuvědoměně, nepochyboval jsem, že jsem všemohoucí, že jsem Bůh, že přítomný můj dusný sen nic neznamená, že král zůstane králem, třeba se mu v noci zdá, že je prťákem /tím prťákem je ovšem po dobu tu v e s k u t e č n o s t i /. Ecce, z jakého dřeva musí to být pravý egoista... Ale nevím, byl-li ten tygří obraz v Col. vskutku, nepřenesla-li jej tam snad fantasie má z jiného hostince: snad nebyl příčinou vzpomínky mé na zvěřinec, nýbrž naopak, tato to byla, jež během let ve mně vyvolala ilusi, že byl tam obraz, jež jsem viděl kdesi jinde. A pak hleděl jsem za rybník na stáj velkostatku, nemihnou-li se v okénkách jeho růžové a modré skvrny... Před dvěma totiž lety ubíral jsem se v podvečer jako každodenně širými, vřesem nejvíce porostlými laďy poblíž Cho-

lupic. V hlubokém zamyšlení hledím k zemi, náhle spatřím několik kroků před sebou 3 dámy, jako by ze země se vynořivší. 2 byly velmi hezké; jedna z nich měla růžovou blůzu, krásné výmě a kol dvaceti let; druhá sotva 30, modrou blůzu a výmě nevím jaké. Třetí dámě bylo asi jedenáct let. Byla však ještě snad hezčí než ostatní a vyrážela už omamné pohlavní výpary. Přešly těsně mimo mne usmívající se milostně. V místech těch zpravidla liduprázdných vídal jsem leda ovčata, prasata a jednoho nádeníka s neobyčejně zajímavou brigantskou tváří kol sedmé hodiny denně do vesnice své se vracejícího, a teď najednou. Zanedlouho jsem se za nimi ohlédl. Zmizely už trochu podivně brzy na té holé rovině. Často pak mé myšlenky k nim zaléhaly. Snad proto hlavně, že v pochybnostech jsem byl, nebyl-li to fantóm. Ale to sotva...

skutečné fantomy, ach. Mstíce se, že kladu jejich metafyzické výši na roveň tuto plesnivou realitu, nedignují mne, aby se mi ukázaly. Byla to asi choť nájemce ~~zámku~~ nebo ředitele cholupického velkostatku se svou dceruškou a sestřičkou o jejichž existenci jsem později zvěděl.

A modré a růžové skvrny se v krámě nezjevovaly, ač "magií vůle, jež prostorem sálá". Bř. zaklínal jsem tyto kvítky, by vykvetly pod mým pohledem; ach, příliš studené to slunce. Nejslavnostněji spočinula na vymřelé zemi vlhká záře teskného slunce. Nejnarkotičtější zpívalo teď ticho: nejmocněji vanul v těchto chvílích přírodou dech boha, nejnižší teď nad zemí nakloněného a pod ní se slzami lásky náruč rozpínajícího. Nehnutě hleděly na své ostré obrazy ve vodě velké stromy, jako zakletí obří, rybník obstupující, jako

sny mrtvých... Ano, neboť celá ta příroda není nic jiného než posmrtné sny zemřelých lidí; ale lidský život jest jen zas posmrtným snem věcí nebo těch čehosi jiného: vše jest jedno... Pravda: dost chomoutů klátilo se chvílemi po "vymřelé zemi", husy na rybníce rušily zrcadlení v hloubce posmrtných snů lidských, na něž šplhali otrhaní kluci; vrabci, dnes čert ví proč v jednom kuse se rvoucí, vřískali jako hysterické paničky, pohůnek jakýsi zpíval odněkud znovu a znovu "Lístečku zastavení" - ale to vše byly jen mizerné empirické zdánlivosti, pouhé "ideality"; de facto byly klátící se chomouty mrtvými obyvateli zakleté dědiny mocného čaroděje, mocí k chůzi galvanisovaní; husy labutěmi jezera zakletého zámku, kluci gnómy a koboldy zámecké zahrady; křik vrabců zněl tak podivně posvátně ~~stíxix~~ dunivě jako z nitra chrámu; a pohůnek učinil

píseň svou provždy svatou.

A náhle stal jsem se magií vzpomínky, zdroje to snad a příčiny vši poesie a krásy, v jednom říjnovém odpoledni roku minulého, kdy "Boží praxe" rozvíjela se po prvé z pouště v květ a kdy ještě sladké sestřičky ubytovaly se v mé duši.... A putoval jsem listopadem a prosincem Sebeobětí přes zimu "oddechu" do jara kruté discipliny, kdy nepochyboval jsem ani, že koncem června dosáhnou Cíle, za což jsem byl o solsticiu grandiosně poražen.... A vzpomínání zastavilo se na chvíli u dryad, které jsem právě tenkrát kouzly v noci vyvolával, by se mnou břímě očekávaného vítězství, na něž i hymnu jsem si složil, nesly.... A přelétly do 1900, kdy v šumavském Eisenštejně rovněž jsem o svatojánské noci nymfy volal, kdy jsem ve skalách Falkenštejna jeskyni Montesinovu /D.Ouij./

hledal, - a fantom Bonaparteho ve fantomatické
zřícenině uprostřed pralesa...; jak jsem tam
co večer v Bärenlochu nahý do sněhu lehal---
a na celé této mé pouti obléhali hlavu mou
černí motýlové, příšerných sladkých melodií,
ouvertury k Rajmondu, jméno skladatele nemo-
hu si teď připamatovat.

Nezdařilo se mě dosud vysondovat, proč jedna
z těch jejích pasáží nepředstížitelně lango-
ureusní, budí ve mně vždy, i tenkrát, tajemně
vzpomínku na grandiosní krajinu Hor. Engadinu,
jihozápadně od zakletého městečka Zernezu...
Kráčel jsem tuďy za jasného červencového
stárnoucího odpoledne po liduprosté silnici,
pár set kroků nad Innem. Nikdy neviděl jsem
sladší pusto, slavnější mrtvo, zářnější klid.
Nálada podobná jako dnes. Slunce již pokleslé,
chlad výšin, průzračný, nehnutý vzduch, jaký
bývá v Čechách jen na podzim, smrtelně strnulé

hory v rubáši na strnulém azuru... vše to dávalo lesu náladu jesenní... Tenkrát to bylo, když jsem viděl onu lady se safírem; třikrát za odpoledne, přech^{dhon}~~uv~~iv pokaždé náhodou její kočár. Andělíček, ale při tom hrdý, ale zároveň tak roztomilý, jak každá vesnická Madlenka: řící jí: Pojď si hrát na honěnou, byla by radostně poskočila s výkřikem Jo, jo, jo. Velké skvoucí čelo-slunce; zlatově se třpytící vlasy - sluneční korona; oči - předpolední zářivá obloha a čistší, zářnější nad řečený safír. Štíhlá, ale plně vyvinutá ňadérka a mandlička; mistrně napínala to čisté serafinčátko přes ni sukénky, když jednou v kočáře stála, svou dětskou ručičkou, jak tomu tenkrát bylo modou, ale čert ví, proč v té pustině... provázel jí pán s anglicky skopčím obličejem: volal jí Nella, ale černý mrak obestíral ji:

předurčený k nějakému ohyzdnému špinavému osudu, nejspíše k věčné souloži s hnusnou ropuchou a vzhání zmetků, jí nedůstojných... Ó, dívenco. Lépe by bylo pro tebe bývalo, kdyby tenkrát v Engadině azurná duše tvá byla vylétla, modrý ptáček, z růžové klece křehkého tvého masíčka. Ještě dražší kámen jsi měla než ten safír, hvězdičko, diamanty. Taková lady je vůbec užitečný pták: "V zimě oškubáme," "Tvoje bílé peří" a ty nám dáš taky pečení k večeři, hola hoj, hoj, hoj, haj, haj, haj..." Taky jste zpívali tuto ultra-zhovadilou písničku z čítanky? Zvláštní, že já, immoralista, comme il faut, vyměním si hned totálně roli s vysoce morálním lidstvem, kde jedná se o zvířata: "Nesetkal jsem se dosud s člověkem, který by in puncto v poměru ke zvířatům nebyl ultrahovado..., ale nemyslete, prosím, že tou pečení myslím ukojení "svých

choutek" na teplé dosud mršince Nellině. To ne, já nejsem nekrofil, leda málo. Myslím to doslovně. Takhle tvá krkovička Nellinko, s karfiolovou a petrželovou omáčkou, byla by výborná, nebo tvé smažené vemínko nebo uterus na divoko nebo chodidla v rosolu, nebo uzená prdelka s kyselím zelím a knedlíky. Jaké to delikatesy, nebo tvá tvářička, celá v troubě upečená. Jaká to pastva pro jazyk a zrak. Jaký dojem činily by asi, mé cukrátko, tvé oční důlky. Ó hrozné. "Désormais tu n'es plus, o matiere vivante": Baudelaire - ó, možno-li to, jaká třikrát exsekrovaná pekelná síla to jest jež by mohla tě uvéstí v tento stav. Tvůj tenký, klasický nosík by myslím jen málo ztloustl a se zdeformoval: zato tvůj herní růžový rtík svinul by se v kornoutek jako list, schnoucí centifolie a pukl by právě až k nosu.

Kdyby tak, Nelloušku, chrupal mezi zuby jako pečené prasečí ucho, to nazval bych nekonvenčním líbáním. Ó, co exkvisitních prožitků člověk nepozná v životě svou ineptností. Pryč je to, i jiné - co zahozených šancí. Nad mládí mrtvolou zde stojím v zadumání, jak Ziata nad svlečenou svou černou košilí, kterou, do propasti padající, strašně zaskrála a v prapor habsburské monarchie proměnila...Či mohl bych to ještě napravit? Je pozdě již "Ale okna svá bez bázně otvírám vyším: Bř.Děťátko mé milostné, ve věčnosti neujdeš mým drápům, neujdeš. Mnohokrát chrupat budou tvé pečené rtíky mezi mými zuby, tvé a triliony jiných a triliony věcí trilionkrát ještě krásnějších, očekávají nedočkavě pána všeho. Strpení, blázínkové, vždyť přijdu pro Vás všechny. Strpení drímající duše, vždyť ti nic neuteče, vždyť věčnost není děravá kapsa, aby se z ní něco ztratilo, a vždyť všechno tohle dnešní kdysi jsi chtěla, vyvolila,

sama si nadrobila - žer, co bys nežrala?-
vždyť vše to jen Zář, tvá vlastní Zář... a
jak náhlý vítr v noci v lese, tak zašuměla v du
duše temná, hedvábná melodie písně nymf nad
uspaným Pietrem:

V žití tě věčném nic, nic nemine.
Boží tvá vůle chce bezmezně vše,
každý tvůj čin po cestě jediné
v jediný nejvyšší síl vede tě.

A smrt jest jen zlatý schod
v dýmavou ti nebes říš,
odkud vojům bezmezným
hvězdných světů povelíš.

A později:

Královno nebes, Láska Nadskvělá

b e z s o k ů vládne vším. Všeliká strast
zář je svým jasem příliš stmělá.

Vzplá zas, když zatouží zpět ve svou vlast.

Heroe vznešený, tiše sni.

Však tobě již brzo se rozední.

Snů příšery táhnou již poslední,

již svítá, již svítí ti den všech dní.

A fantasie odlétla k děvám ještě lepším než
je Nella: k Ziatě, Porcii, Arze... Ó, vy
zbožňovaná, křehká, něžná, krví cizí i svou
zcela oděná tělíčka, vy nyní perversně étherné
stíny, jež po hrůzně fantastickém heroickém
vražd a bolestiplném životě tam v záři věčné
sami zář, chvíle se ve smrtelné slasti božího
intueování Světa: své jediné magické vzpomín-
ky: není vám dosud slast ta nesnesitelná?

Netoužíte už zas po malém, drobných radostí
a bolestí plném životě ženském? Po džbánech
vína lízání si navzájem kundy a řiti, jemných
a citlivých jako vnitřní stěna očního víčka,
konvaliem vonících? Po švizích metlou a sezení
na tyči mezi nohama prostrčené až do omdlení,
po okůvcích zápěstíčka vaše do krve tlačících,
ale stříbrně lesklých a stříbrně zvonících?
Znám já vás, vím že děláte už i v nebi ostudu,
vždyť dokud A zůstane A, zůstaneš ty například,
Ziato, totéž co skandál. Dostanete co nevidět
consilium abeundi. Odejděte raději čestně, do-
brovolně. Žijte zas na zemi, třeba společně se
mnou. Ó, zjevte se mně teď v tuto mystickou
hodinu, v tomto hrobovém, šerém, posvátném
lokále. Položte mně, všechny tři najednou, ze-
zadu ručinky své na ramena, nuže, čekám na
to se zavřenýma očima, ale eh, a stále hlubší
bylo by snění a rozkošnější astále méně kladi-

vovými údery vůle ode mne neodlučitelnými ka-
žené... a v duši jako by se počalo uhnížděvat
něco jí neznámého, tak sladkého, "Klid" se
tomu říká? A náhle, jak by nastalo kouzelné
střetnutí v duši na okamžik - a ulehl kalný
vír. Blažený vládne mír, v kouzelný svět změ-
nil se svět, jak povídá Ziata. "Kouzelný svět"
kouzelný sen, šeredný sen? Ne: "Šeredně kou-
zelný sen". Tak tomu chce ludibriosita světa.
A slyšel jsem slova, jež z vytápěné pece vo-
lala Arga na Porciu a Ziatu, jimž právě se
sladkým skřípotem a vzzáním, chvílemi i pro-
nikavým zapísknutím, morek jako jehlice pro-
rývající, přeřezával pilou snědá kolínka
Fabio, profesor morálky: "Sen, to je sestry,
ó věřte, jen sen, příšerný sen, v podzemní
jeskyni sen, vysoko nad námi hřmí den, dusivý
den, o žalázním pavouku sen, že orkán jsme
étherný, vzpomeňme jen." A dále zpívá bohyně,

lidské tělo vzavší, aby mohla sviňačit, že jakmile člověk vskutku prohlédne, že život je sen, zmizí rázem všechna hrozivost a vážnost jeho a jeho hory nejdrtivější stojí tu zahanbeně demaskovány v mračné hrady. Již jen tupě narcoticky, monotónně a bezúčelně plouží se fantomatický průvod podránních podráných snů tak jako dlouhá echa posledního výkřiku zemřevšího, tak jako podráné zbělelé mráčky po vymřelé bouři. Popukal strašný olověný strop, od věku zemi kol dokola vše dusivě svírající, a prorvou mraku "slunce-hle-zlatý nám shazuje k nebesům most - ó, mocnější nebe než země jest přitažlivost" . Právě když Argeska slova tato vyřkla, jakoby naschvál a na výsměch zaznělo z pece "buch", to sladká bohyně, jež sante pede umírala, padla dokonávajíc nahým tělíčkem na rozpékanou půdu, a já zas, právě když ten hrozný celý sen jsem si opakoval, spatřím

u rohu řečeného chlěva dámský oděv skutečný. Červený a zelený, jako sama krev a chlorofyl a sličný velice velmi. V Cholupicích, asi 30 čísel čítajících. Kmitl se jen a zmizel za rohem, ale buch! svalil jsem se jako prase ze světa září stříbrných do světa chlorofylu a krve. Barevné skvrny zaplašily hned Arginku a Porciu a Ziatu, die Erde hatte mich wieder - a Mist: právě ještě mystik, stál jsem se Mistvieh. Neboť nové sny, které hned tu zas byly, nebyly už spirituálně, či řečí dobytka mluveno, perversně kanibalistní, hyenistní, sádistní atd. nýbrž točily se kol duchaprázdného ordinerního zvířecího koitu. Představoval jsem si totiž, jak mrdám se svými třemi vílami z vřesoviště v blízké Lipině se všemi současně, a sice takto: ony leží vedle sebe: já asi po patnácti tazích přestěhuju se z maminky do dcerušky, zas asi deset dloubnutí a vjeďu z neteře do te-

tičky a zas do její sestřičky atd., přenášeje takto stále panenský pel z jednoho rudého květ do druhého. Sen tento zdál se mně být dobře a ne příliš těžce proveditelný, i počal jsem hned kouti střízlivé plány, jak to šikovně navléci... ale enfin, vždyť dodnes není vyloučeno, že to byly tenkrát v podvečer jen vřesové nymfy, ba že i zeleněrudý oděv u chléva byl přízrakem.

A dále plynuly sny, a třeba teď přízemní, byly ještě sladší než dřív: neboť pivo počínalo šířit slávu svou i na mou duši. Plynuly, plynuly a sluneční záře na stromech zkalněla a ve stařecké imbecilitě mimikrálně zežloutla a rudla jako listy, na nichž ležela; naposledy zadíval se bůh dlouhým pohledem na zemi a hotovil se k odletu: "Lístekku zástavní, jen mně nepropadni", zaznělo mysticky ještě jednou a naposled.

Zatřásl jsem se zimou. Hrome! Až se tu bude

za chvíli stále chvět jako osika, špatně bude se to s čerty bojovat. Pohlédnu na hodiny:čtvrt na šest. Nejvyšší čas. Fuj, jaká to nečistá, nelidská řeznická robota mne to čeká: vykuchat 7 odporných dáblů. Ale dost. Z vagabondáže nazpět.

Ale jen pomalu poslouchaly potvůrky, stále se ohlížejíce, a kde jen mohly, zase nazpět odletujíce za sukněmi cholupických dam Argy a Nelly. Ale brzo jsem je, zachvácen vztekem, k vůli těsně přivázal a dal jsem se do toho, úsilně sice, ale ne příliš: asi jako když lidičky napjatě přemýšlejí o šachovém tahu. Moji triarii asi od 3 hodiny k akci nezasáhli. Moji triarii jsou zhruba skoro totéž co má "utrpení kompensující vůle", tj. vůle dosti mocná, aby v daném případě na spontánní svůj rozkaz vykonala neméně než vykonal by zde člověk pod tlakem velké tísně a bolesti.

I jediné plus, jež utrpení před ní má; schopnost hluboce rozčeřovat, zbystřovat, osvěžovat ducha, může komp. v. v krajním případě kompenzovat dobrým sugerováním si, že tíseň a bolest zde jest skutečná: nemůže-li např. člověk úkolem svým déle hnouti, ať imaginuje si živě, že život jeho od vítězství odvisí, ať řekne si třeba: "Kdybych octl se na lesní stezce náhle tváří v tvář medvědu, na zadních nohou již stojícímu, kdybych věděl, že, třeba per impossible, jen co nejrychlejší a zdárné vykonání tohoto úkolu mého může mne ještě zachrániti, tak asi bych věc tu s nejželeznější energií skoncoval?" Jenže musí pak, najde-li cesty, stejně energicky po nich vskutku jít, jako jeho našel. Já s úspěchem vmyslil jsem se často na místo prince z Vrchlického symfonii, jenž hrál s Morem o život v šachy. V oblasti ryzího přemýšlení jeví se komp. v. u mne

hlavně jako zvláštní z b ě s í l é
ú s í l n é z a v r t á n í se do obsahu
myšlenky, do velmi zvláštních nových jejích
záhybů. Nebudu to zde blíže osvětlovat: ne-
mohu jinak než za to mít, že tento druh
myšlení je lidem neznám: nikdy jsem o něm,
o věci tak frapantní, nečetl, kdyby byl mys-
lícím duchům vlastní, jinak by kultura a blá-
zince prosperovaly, a p ř e d p o k l a d
jeho jest má " a b s o l u t n ě k o -
m a n d u j í c í b o ž í v ů l e ",
kteroužto příšerně krásnou panenku jsem mezi
lidmi rovněž nenašel. "Vrtací myšlení" je
věc riskantní, i fysicky: 1895, právě po oje-
dinělém abusu jeho udělalo se mně za víření
všeho a hučení zcela černo v očích a týden
nemohl jsem chodit rychleji než 90 letý sta-
řec. 1909 po abusu podobném, procházej se
pokojem, ležel jsem náhle, nevěda jak se to

stalo, bez nejmenšího pocitu nepříjemnosti na podlaze; za minutu jsem vstal pranic zvláštního necítě, ale čtvrt roku chytala mě často závrať a točení hlavy, věci to dříve i potom mě neznámé. Ale plody jsou nádherné, zvláště je-li "vrt. myšlení" podporováno celou "komandující vůlí" a "evokačními strategematy", tj. mnohoslibnou věcičkou, jakými prostředky, úskoky, vnaďidly, p ř í č i n a m i vyvolávat etiologicky, kdykoliv jakékoliv duševní stavy. S tercetem těchto tří pomocníků čarodějných, vrt. myšlení-komand. v. -ev.str., možno vysvobodit všechny zakleté princezny z nejvnitřnějších komnat zámku Psychy, - a stát se králem - s k u t e č n ý m t e p r v e pánem sebe. Proč nezdařilo se dosud perpetuovat pokusy a la stoa? scházely metody ovládající myšlení. Nestačí "ovládat efekty", nutno dříve ovládat to,

čím mají být ovládány, tj. myšlení, tj. jeho
spodní proudy, zákony a metody. Afekty možno
ovládat jen v příznivém intelektuálním stavu-
schází-li ten, je stoik v prdeli s adiaforií;
já teprve tvořím předpoklady a basi pro sku-
tečný stav praktických emancipujících dehu-
manisujících, deifikujících filosofii. S ter-
cetem tím možno všechny možné myšlenky jejich
a nuance jejich, "apercus", city, nálady,
lásku, nadšení, závist etc. za jakýchkoli
okolností, neříkám např. že v deliriu - vů-
bec granum salixis zde všude: vyvolat, ovlá-
dat, perpetuovat. I "šťěstí" již v mém spise
stojí: jediná libovolně vyvolatelná myšlenka
může člověka učinit šťastným několik dní.
I "v extasi" Ó synu můj, "oslovuje můj Dr.
Volný měsíc, "tys to, kterýs včera tiše,
magicky paradoxně hleděl na mě hluboko do
sálu žlutým jeho vzduchem nade věí tou všed-

ností a špínou náhle v boží záři proměněnou, když miliony Mých polnic tygrími řevy rozechřměly se v nadsvětelný pochod Věčného vítězství" -Tento stav, třeba ne tak mocný a čistý, jak soudil by se podle této poeticku absolutní hyperbolistní exprese, přece jen zcela passable, vyvolal jsem jen Vůli svou 29.10.1910 o 9. hodině večer, v den to a hodinu, již týden před tím k tomu ustanovenou. A tato věda má je teprve v nejembryonálnějších počátcích. Nemohu najít slov opovržení pro m a l o m y s l - n o s t vět jako "Neporoučíme ani svým náladám ani vzpomínkám". Bř."Jede Erfindung jeder grosse Gedanke-steht in niemandes Gewalt und ist über alle irrdische Macht erhaben, der gleichen hat der Mensch als unverhoffte Geschenke von oben, als reine

Kinder Gottes zu betrachten" Goethe.

Morálka těchto psích, a jak jsem se nesčet-
někrát přesvědčil, prostě směšných vět.

"Člověk zůstaň věčně dobyt看kem". Neboť
dobyt看kem zůstane, dokud se nestane skuteč-
ným pánem sebe, tj. procesu svého myšlení.
Dary dětí boha? Já házím mu je nazpět na
hlavu, třeba lupič, žebrák, nejsem, ku-
kaččí vajíčka vyhazují ze svého hnízda, jen
z myšlenek, které jsem si bezprostředně dobyl
ať tak jako vojevůdce, ať tak jako kovkop
dobývá, mám radost, jen je považuju za své
dětí, přišly mně "samy sebou" nebo i v malé
jen opilosti, často jsem zavrhl, třeba
byly dobré a prospěch slibovaly. A rozumně
to bylo, neboť na tom, co bylo by z nich
vzešlo, co bych byl na nich vystavěl, neměl
bych žádnou radost, ergo malý prospěch.
A kdybych, což je nesmysl, takovouto živo-

tosprávou zakrněl a shnil, -čerta mi na tom záleží- já stojím nade vším. -Jsem synthesesa Napoleona a Nietzscheho: Napoleonova základu: nepřetržitě k ráně hotově a ranami stále se vybíjející imperiosity, aplikované však fatálně, ponejvíce na čirou reflexi a meditaci: jsem Nap., činící pokání z dřívějších hovažsky politických snah své imperiosity a jím trapně se probíjející k vládě nad sebou a nade vším... neboť produkt ze sloučení oněch dvou prvků, ctnosti, není vždy sladké a není vždy ctností... kuriosní látečka to, tato zárodečná materies, z níž jednou vyvine se strašné převrácení všeho dosavadního, něco dnes nemyslitelně nového, právě teprve "přehodnocení všech hodnot", hlavně logických - "lidstvo dosud nevědělo, co je přirozenost a upřímnost,

co volnost, co třesk útočné rány, co hrom, co božskost". Dr Volný... Prozatím ovšem třepetá se tu z toho jen roj šeredných embryí z mlh... je to zvěřineček, o jakém se psychologické zoologii rovněž dosud nesnilo. Ó, jaká to z manželství abs.koman. vůle a syntesity, ludibriosity myšlení povstala hybrida, hermafrodita, amfibia larvy a mûry useknuté, ale jako by nic strašidelně samostatným svým životem dále žijící a chodící nohy, hlavy, choboty lemury simulcra... Jsem stvořitel četných dosud zde nebyvších druhů hmyzu, jsem Belzebub. U lidí nemožno sklídit za podobné výkony uznání, ale sám Zeus poděkuje mně před všemi bohy za ten perný kus práce, hnusné, ale pro budoucnost nutné, již jsem v tomto oboru vykonal. S čím jsem na sobě spokojen, je vůle. Za bouří a stagnací, v chaosu a

plamenech zůstala jádrem svým vždy tatáž
vztyčená, intaktní, nehybná jak Caesar.
Polárka v Schakespearovi: pro co jsem se
jednou rozhodl, vždy jsem snadno vykonal
a duch můj jest jen velká kovářská dílna
rozhodnutí a rozhodnutí k rozhodnutím a ran.
Kde se zdám být slabým je příčinou vždy jen
zatemnění mého mizerného"intelektu"... ale
soyons justes, nebyl bych tak zcela špat-
ným z hlediska lidského, mohl se např. stát
dobrým občanem obce literátků, kdyby špatná
společnost mé vzteklinou stížené Boží Vůle
nebyla zkazila dobré jeho mravy. Byl by
slušným nástrojem člověka, -vom Hause aus-,
ale Boží Vůle, lidské tělo na se vzdavší,
potřebovala by, skromná jsouc, pětkrát
lepší nástroj.

Díky dlouhému odpočinku, odpravili prin-
cipes a hastati brzo a ne těžce dva nepřá-

tele. Ale na třetím uvázli a ne a ne. postoupit. Koťátka hrála si neuvěřitelně krásně a pitvorně... chvíli jsem tento stav trpěl, dosti jsa bezstarostným... vždyť měl jsem za sebou triatrie, nepřemožitelsné, aspoň tam, kde okolnosti nejsou tak šeredné jako pod fatální skalou...

Ochablost, rozmrzelost sedala na rozbíhajících se myšlenky. Slunce zcela zrudlo, vše zhrublo, poslední boží dech vyprchával ze vzduchu. Prořídle šediny stromů lehce se počaly zachvívat. Jako hlasy nadávajících si domovnic zněl teď ordinerně křik vrabců. Stále více lidí klátilo se po návsi, pí hostinská vrátila se z dobývání bramborů a láteřila v kuchyni. Stále větší zima, čas kvapil -"red as triarios venit", nahlédl jsem. A odolav principes a hastatos z boje, zašeptav si první slova božské modlitby

Zarathustrový: "O du mein Wille! Du wende
aller not, du m e i n e Notwendigkeit!"
pokynul jsem. A triarii vyrazili vpřed,
na nejstaršího ze svých pěti nepřátel. Hned
prvním nárazem během první půl minuty roz-
drtili jej úplně a ani se nezastavivše,
vrhli se na druhého, padl téměř ihned a
nepodlíhající svým vítězstvím, napadli tře-
tího, téhož, s nímž právě hastali dlouho
se marně lopotili, a během minuty zničili
jej skvěleji než oba předchozí. Mocná radost
mě zachvátila, odplavená všechna únava.
Samí sebou počaly skvělé myšlenky tryskat
po cestě Vůli právě poražené jako pivo z
kádě do kádě šlahounem stáčené. Po počáteč-
ních zasátí samo sebou teče. Pocit zářné
božské nepodmíněnosti vymrštil mě téměř ze
židle, z hloubi duše hudba na okamžik za-

rachotila. Slibuje si svatosvatě, že budu
teď vždy triariů skoro stále používat,
použil jsem minuty oddechu, více po radosti
než po boji, k hození na papír myšlenek právě
vytrysklých a připsal jsem: "Po velkých nezda-
rech dnešku vítězství ve 3/4 na 6 zajištěno.."
U Kunnersdorfu poslal Fritz do Berlína ku-
rýry se správou o dokonalém vítězství...
Bonaparte vidí příčinu svého vítězství u Wa-
terloo ve velkém shluku sublimních mervei-
leussních náhod. Si licet magna componere
parvis: Ke rvačce dvou velkých zástupců otroc-
ké lásy musím říci, že i moje následující
porážka pouze mnou zaviněna nebyla... třeba
jen se studem to připouštím, neboť degra-
duje Boha bití od okolnosti, degraduje jej
utrpení. Odevždy měl jsem prudký, ke zvracení
téměř nutící odpor ke slovům "trpět, bolest,

muka atd.", byly doby, kdy jsem jich vůbec nevyřkl, a stále ještě, vyslovím-li je, jako bych do ropuchy kousl. Kdo nechce riskovat, že se mě zprotiví, ať nevysloví jich přede mnou. Kdo nechce se mně navždy zhnusit, ať neučiní nejmenší narážku, že mohl bych něčím trpět: moje mamá zošklivila se mně řádně na léta tím, že řekla mně jednou, svalivšímu se: "Bolí tě to?" Byla léta, kdy jsem vážně a vztekle lidem tvrdil, že žádnou bolest necítím. Předposlední nepřítel napaden. Již byly všechny jeho přední posice v jejích rukou, a kde to se stane v bitvách mých, padává mně posice hlavní téměř už bez boje do klína jako hnilička. Tu strhl se za dveřmi řev rvoucích se psů a vyhodil myšlenky z hloubi na povrch. Sehnal jsem je zas dolů a už natahoval jsem ruku, abych chytil pannu

Viktoriu za pačesy. Tu vrazily hřmotně do lokálu dvě mladice Cholupičanky. Jedna měla vemeno jako kráva a nohy jako brontosaurus. Z výrazu tváře té druhé možno bylo soudit, že smrdí jí kunda jako hnůj. Po třetí zarylo se myšlení do hloubky jako dělová koule do hory másla. Tu spatřím, jak běží žena s rákoskou k rybníku a káže 10 letému as děvčeti s kluky na strom vylezivšímu, aby lezlo dolů. Brečíc poslechlo, a sotva se octlo v dosahu rákosky, začala je máma prudce šlehat přes nahé nohy. Vzdor tomu lezlo dále dolů, ale asi po deseti špezech svalilo se na zem. A hned ohnula si je máma přes stehno a křičíc: "Já ti dám, lézt na stromy, aby kluci koukali zdola na tvou nahou prdel, kurvo," obnažila mu zadnici a vysázela mu na ni ještě dobrých dvacet, tak pěkných, že pleskot rákosky zavřeným oknem a řevem děvčátka až ke mně

pronikal. To líbilo se mi velice, a tak se stalo, že delší dobu přehlušoval skoro pleskot ten pak řinčení triarijských mečů.

A když konečně zazvonila zas jasně s jekem a chechotem vrazily do lokálu dvě ty děvky, nějakým pohůnkem pronásledovány a vyběhly na náves. Ale teď byl přece jen chvíli pokoj. Nepřítel rozplýval se unaveným zrakem trialu v mlze, ale co moji vojáci navyklí jsou bít se v nejčernějších nocích a bouřích a vánicích a mrazech a ještě v agonii útočí jako legionáři v Caesarovi. Po strašném úsilí zničili předposledního nepřítele, ale čelo mé bylo spoceno, dech stísněn, radost a jarost z vítězství tím paralysována. Zraky triariů prosily o oddech. Odpověď ukázal jsem na posledního nepřítele, neboť stmívalo se již. Vykročili potácivě.

Ale přesto zakolísal se na chvíli nepřítel v kořenech svých, jen poslední náraz, a byl jsem konečně zcela volný, dnes konečně tak božsky volný. Ale prašivý osud opakoval tu přesně dřívější historii. Vešla paní hotelierová a pozvala mne do kuchyně, že je tam světlo a teplo. Za chvíli přišel hospodský z polí promluvil na mne několik slov, a koukaje stále na mne jako vůl odešel. Za chvíli zazní za mými zády uprůdnutí žbluňkavé a tak mocné, že sloužilo by koruně tvorstva ke cti. "Co je to tu za práce" pomyslím si a kouknu. Velké kočce jako obruč ohnuté, tekla z prdele do hromady žita světležlutá sračka.

Očmuchavši ji jala se do žita ji zahrabávatí umně, vážně, zbožně, jako když mnich křesťan pochovává mrtvolu své matky: a zdár

ně dívky její jí v tom nápomocny: mmch
rození má snad symbolicky ze všech těles-
ných úkonů, největší podobnost se sraním:
plození, ejaukce se chcaním. A teď zase
dlouho zaznívalo do třeskotu mečů žbluň-
kavé uprdnutí... Konečně vstoupil ke mně
zas hostinský a zval mně do kuchyně. Odmítl
jsem vztekle, že ubohý dobrák povážlivě
beze slova zavrtěl hlavou.

A od té chvíle nebylo s triarii už nic.
Byli to vlastně už jen principes: téměř už
ani nebojující, impotentně jen tékali kol
nepřátelských pozic, třebaš stále zběsilejší
štvala je vůle vpřed. 4 hlavní příčiny:
alkohol: následkem své v ů b e c poten-
cující schopnosti činí dobré myšlení ještě
horším: zima, šero, čím hůř šlo myšlení, tím
častěji házel jsem na papír darebné poznámky,

v dobrém instinktu, že tím získám vždy aspoň chvíli potřebného odpočinku. Ale na psaní jsem už skoro neviděl, což mně silně rozdraždovalo, konečně myšlenka že páni manželé domnívají se, po odmítnutých mnou, že chci bez placení utéci z pustého lokálu do noci, a že mne stále střeží. Mohl jsem sice zaplatit, třeba měl jsem v úmyslu ještě aspoň přes hodinu tam zůstat, ale to bych byl musil přerušit boj a minutu jednat s lidmi: Kdo však není mnou, neví, jak taková minuta je nesnesitelná, absurdní a pro protějšek škodlivá. Byl bych mohl přestěhovat se do kuchyně. Neučinil jsem to ne proto snad, že bych tam byl v boji rušen - pah - i v největších hospodářských rycích a rvačkách dobyl jsem četná skvělá vítězství a ostatně vše bylo by mně bývalo příznivější než to sezení ve tmavém a studeném lokálu na trní. Ne, jen

proto jsem tu zůstal že jak v prvním aktu
žečeno, neměním vnější svou situaci, dokud
v bojích takovýchto nezvítězím. Jako Sokra-
tes, jenž mně stává se mně jako Montaigneovi,
pomalu nejsympatičtějším z filosofů, jenž,
když přišlo na přemítání, po celé hodiny
jak socha zůstal stát, kde stál: na agoře,
dvoře, záchodě, tak já kupř. zůstal jsem
jednou aspoň půl hodiny před výkladní skříní
s dámskými rukavičkami, pozoroval-li mně
nějaký sexuální patolog, nepochyboval, že
jsem rukavičkářský fetišista, fascinovaný
a torpeskovaný jako veverka hroznýšem.

" Kdo tě k myšlení tomu nutil? Nebránilo-
li ti dříve 7 čertů na zádech zabývat se
Nellou, řezáním kolínek pilou a "Lipinou"
proč jsi kdy k čertu budil ty čerty ze spaní.
Zač stojí ta tvá vůle, s kterou toho tolik
navyrábíš, když nedovede ti zakázat myšlení,

o němž dobře víš, že je plané a nad míru škodlivé! Messieurs, neškodí vám, mluví-li člověk o věcech o nichž nemá zdání, neškodí ani, mluvíme-li slepému o barvách. Jen tolik: přerušit bez vítězství mnohý myšlenkový pochod je m é s v ě d o m i t o s t í, m é m u i n s t i n k t u p o h o t o v o s t i, p o a b s o l u t n o s t i, p o v l á d ě n e m o ž n o p o k u s í m - l i s e o t o, t ř e b a h o d i n y v r a c í s e m y š l e n k y a v ů l e u s t a v i č n ě k n e v y ř í z e n ě m u ú k o l u, z e j í c í r á n ě, a t o t a k m o c n ě, ž e a ť z a m ě s t n á v á m ě c o k o l i v s e b e i n t e n z í v n ě j í, i k d y b y o m ů j ž i v o t b ě ž e l o, n e z č e ř í t o n i t r o m é v í c n e ž l e t v r a b c e k o l. A ť s e t o l í d í č k á m z d á s e b e n e m o ž n ě j š í n e b o l ž i v ě j š í: n i c n e n í n i k d y s c h o p n o m ě k n ě č e m u d o n u t i t - j s e m j e n r o z u m a v ů l e - ž á d n ě u ž p u ě y, ž á d n ý u ž c i t. N e m o h u n a t o t ě m ě ř m y s l i t: n e m y s l í m p a k a n i

na to, ani na to ve stavu nejvýš trapném
takže ze dvou "zel" třeba menší volit. Vrátit
se k zející záně a dojít zde aspoň jistého
/zde bylo by třeba mnoho vykládat/ uspokoji-
vého výsledku. Podmaní-li si člověk vášně,
vzteky, strach, žárlivost... je to ještě dosti
v pořádku, víďte messieurs? ale chraň pámbu,
aby dovolila si to refelexe a vůle. J e -
j i c h vášní podmaněný člověk už je "patho-
logickým fenoménem" víďte, moje dobytčátka?
...Neupírám, že je v mém případě prozatím jistá
chorebnost, ale casus můj je něco v podstatě
naprosto jiného, přes zdánlivé snad podob-
nosti, než např. "násilné myšlenky" / např.
vtírá-li se někomu násilně v mysl pořád:
zda-li pak důležité psaní, které jsem házel
do schránky, nepadlo místo tam na zem?/ -
věc to jen afektu-- a podobné profesorské

přihrádky kam neuropathologická prasata a podobný dobytek by jej asi hned zařazovali. Víte-li pak, telátka drahá, co je to křeč nejdestilovanějšího liberu abitrui? Nejvyšší svědomitosti? Co to třesk o sebe mečů základních fikcí? "Pravda a život?" "Ale přece jen u tebe duševní porucha. Pánové, kolik lidiček vám podobných jsem poznal, pšichni při vši "ihre Alltagsköpfigkeit". Schopen. trpěli kapitálními poruchami všeho druhu. Ostatně je v tomto sebe sama ničícím světě všechno více méně poruchami všeho druhu. Ostatně botanik např. ví, že je ^{na} nejkrásnější vyvinuté rostlině empiricky nějaká porucha vždy dokazatelná...

"Ale tvá porucha je neobyčejně velká". Nego. Ale kdyby, -bylo by to jen přirozeno, ale ne hanba. "Je höher, desto zerbrech-

licher ist das Ding. Das "Genie" ist die sublimste Maschine, die es gibt -folglich die zerbrechlichste." Niet. Ale nemyslete, že považuje se za genia, uchovej Bůh. Raději chtěl bych být krysou ve kloace než největší částí lidiček, jímž říká se "genie". Nevím, co toto slovo na česky znamená, ale soudě dle lidiček, těchto, myslím že "pes".

Můj stav stává se nesnesitelným. Totální bezmoc, chaos, noc, bezúčelný masakr zavládl v bitvě jako u Zrondorfu. Podobnost mezi oběma bitvami zvyšuje i ta okolnost, že tenkrát ustupující Rusové roztřískali sudy s kořalkou a na břicho si lehnuvše, chlastali z louží jejich na zemi jako krávy, až zpítí do němoty a nehybností, rozdupání byli koňmi Seydlitzových kyrysníků. I nejbližší tělesná garda J.I.V. stržena byla všeobecným zmatkem a bezhlavostí: jedině Ono

stálo tu vztyčené, stále víc se rozpalujíc, řvalo a štvalo k útoku... marně. Marně otáčelo prchající, jako Caesar nazpět křičel: "Tam je nepřítel!", marně volalo jako Sula: "Až se vás, triarii, budou v Římě ptát, kde jste nechali svého vůdce, nezapomeňte, že to bylo u Orchomena." Marně házelo orly svých legionů do šiků nepřátelských, psi se už ani nehýbali, aby je nazpět vysekali. Ó canaille, Ó canaille. Vztekem jsem snad ještě dnes bledý, když na to vzpomínám. Co jsem už zakusil od té své žoldácké, příliš lidské holoty, a nevěděl jsem to done dávna, má trpělivost byla bezmezná, jako Boha, jako mezka. Byl jsem dobrým otcem své armádě. Všechny její ničemnosti kladl jsem sám sobě za vinu. Nikdo nemohl si do mne stěžovati. A za to pěkná odměna. Dost. Teď

zařídím jinak své jednání. Decimovat? To by příliš nepomohlo. Ale při nejbližší příležitosti zničím celou tu soldatesku svou do posledního chlapa, jako Barkas celé vojsko žoldáků, jehož byl dříve velitelem. Však možno zřídit si lepší armády na světě. Ve skulině potevřených dveří objevovala se pořád prdelová tvář hospodské. Byl jsem připraven, že přijde starosta, aby podal diagnosu mého duševního stavu. Sirkou za sirkou jsem škrtal a psal za jejich svitu blbé věty. Při jednom z těch vzplanutí zočil jsem v temném oknu svou bestiální tvář a hup, nový rarášek seděl na mně vedle nederažené staré mrchy. Chtěl byste vědět, proč se to stalo? Já taky.

Ale tu, nevím ani jak se to mohlo stát, zachoval jsem se nanejvýš rozumně. Nahlí-

žeje, že za těchto okolností jen zázrakem
bych obě potvory uškrtil, chytl jsem své
pivo a odnesl je do kuchyně. Raději bych
byl v tu chvíli celou chlastárnu i s sebou
do povětří vyhodil. Sedm bylo pryč.

3. akt

Sdělil jsem Vám, myslím, již své pozorování: že často v hostinci, když vyjdu do pissoiru, ihned a snadno tam najdu myšlenku, kterou jsem u stolu marně hledal.

Zprvu vysvětloval jsem si to nexem mezi vypouštěním moče a vybavováním myšlenek a na základě toho vybudoval již fyziologickou studii, sepsal ji a hotovil ji poslat prof. Mareši, cítě v pokoře, že genius jeho více z ní dovede vytěžit než má omezenost, ale naštěstí ještě, než jsem to hodil do poštovní schránky, napadlo mě: Není Nexus spíše mezi mým duchem a záchodem? Nenabude v něm mysl má proto náhle síly, že octla se v atmosféře sobě odpovídající, jako Antaios a SK Slavia, která před několika lety na tourné po Anglii vítězila průměrně skórem 1:7 nad druhotřídními amatéry, s jakými na

svém svatém hřišti navykla si hrát 7:1?
Ale řekl jsem si: Ne. Jsi-li prase, jsi jím
z přílišné čistoty. Bohové koupají se jen
v hnojnici. Ten netrpěl dosud špínou světa,
kdo se v ní hojně nebrouzdá a neryje. Stejně,
jsem-li blázen a fantasta, jsem jimi jen
z přílišného zdravého rozumu a střizlivosti.
Já, jenž musím jít až k Napoleonovi, chci-li
najít bratra, co se střizlivosti týče. Ale
už Metternich žasne nad divnou směsicí jeho
nerozumnosti a bláznovství, síly a slabosti.
"Lidé" povídá mi Inečka, "říkají že jsem
blázen a já mohla bych podělit rozumem celé
naše zdravé město, a pořád zbylo by mi ho
plná prdel." A eadem: "Jsem příliš čistá,
než abych nemusela brodit se v kalu, příliš
jemná, než aby sprostota mne neodolatelně
nepřitahovala, příliš krásná, než aby co
činím, nebylo okouzlující, příliš dokonalá,

než abych nebyla dokonalá mizera...

Dokonale šťastný, dokonalý Bůh může být jen dokonalým prasetem."

Teprve později pochopil jsem onu prostou věc, že příčinou onoho zbystření je krátká chůze po dlouhém sedění; a na všech lidech v hostinci jsem pozoroval, že vracívají se ze záchodu rozjařeni, třeba dříve byli zasmušilí a tupí, proto třeba v hospodách chodit na hajzl co nejčastěji a bez falešného studu.

I tenkrát, když jsem v kuchyni usedl, zády k pánům manželům obrácen, do kouta, pocítil jsem ihned značné osvěžení, a to zrodilo nové, velmi rozumné rozhodnutí: že budu teď kuchař rarachy ne tak zběsile, že nechám odpočinout teď nepotřebné triarios, že budu myslet jen zdravě ležérně, jen tu a tam, když nebudu rušen.

Zprvu na mne pp. manželé mluvili, ostatně tak, jako se mluví s člověkem, jenž má zdravý rozum. Odpovídal jsem tak úsečně, že brzo ustali. Dal jsem se v boj. Jen hastatos jsem do něj poslal. Ale někdy udělá myš víc než lev. Dařilo se to hezky, nic nebylo dosud ztraceno.

Ale osud i zde hází mi klacky pod nohy. Náhle zeptal se mne hospodský tak trochu ostýchavě, nejsem-li obchodník z Jílové... Dotkněte se lehce říznutého kloubu prstu: víc to bude bolet, než Źuknete-li se silně do zdravého. Má rozjitřená mysl byla slovy těmi neobyčejně hluboko uražena. Na triarios nebylo by to téměř působilo, na principes ne příliš, na hastatos však značně. Delší chvíli bili se mrchy. Konečně nelibost vyprchávala, tu vrhlo se do kuchyně několik sedláků, sedli těsně vedle mne a dali se

se mnou hned do řeči, jako by se to samo sebou rozumělo, zrovna tenkrát jako naschvál. A ona léta mne totiž v hostincích nikdo vyjma ožralé nikdy neoslovil. Jako by se mne každý štítil jako kata. Měl jsem všude blahodárny, nutný mně klid. Proč právě onoho strašného večera? Větrili chrapouni hnůj, který ve mně právě byl? Vůbec jsem pozoroval, čím zdravější, tvrdší, lepší jsem byl, tím více se mne kdekdo stranil, trebas jsem byl při tom vlídný. A teď naopak. Např. oslovují mne všude lidi, až hanba mluvit. Co nejrychleji přelétnu teď ohavný tento akt, třeba jest snad psychologicky nejzajímavější. Zprvu jsem s nimi trochu po lidsku žvanil, pak stal se jednoslabičným, používaje chvílek, kdy dali pokoj, k boji. Vždy mne ihned vyrušili. Stokrát měl jsem na jazyku: "I vyliž si už jednou prdel, chrapoune." Ale nebylo by

to sloužilo k dosažení mých cílů. Po dobrém, však, zdvořilou žádostí nebo lstí, nenechává se v podobných případech téměř nic docílit. Toto vyrušování, křik hospodských dětí, presující čas... uvedly v zapomenutí ono "rozumné" a teď už nerozumné rozhodnutí. A znovu poslal jsem triarios do boje. A rozpoutala se nejpříšernější z bitev a trvala nepřetržitě do konce a téměř nepřetržitě byl jsem po celou tu dobu soustolovníky aj. rušen.

A ještě jen 2,5 vítězstvíčka dobytá: pak už ani stín úspěchu.

A jak tedy? Už jen na oko útočila má soldateska a sotva v dáli nepřátelskou linií uzřeli, zastavovali se, nazpět couvali jako croisadeuři proti Čechům útočící,

sotva šik táboritů se objevil, do zaječích brali, dvojnásob hanebně a směšně u agredujícího. A pohánění vpřed, začli místo s nepřitelem bojovat mezi sebou v jeho dohledu. Spatřiv tento masakr, sestoupil jsem, stále zesílen novými a novými stále přeletujícími ďábly, ze svých pozic, a teď jako Friedrich u Kunnersdorfu, nejen že všechna Rusům odňatá děla zase ztratil, ale i o všechna vlastní přišel, tak nejen že všechna má dnešní vítězství v níveč byla uvedena, i mé dřívější akvisice padaly, mizely jedna po druhé: nejen že čerti nedávno mnou povraždění vesměs povstávali z hrobu, šklebíce se zacelenými ranami i všechny perně získané výsledky posledních mých měsíců a let, na nichž l. říjen basoval, řítily se v absurdnost a směš-

nost, vše se řítilo, všeobecná zkáza, ale neustával jsem v boji prasměšném, vždyť zde v hospodě nestačily síly ke zdolání jediného nepřítele, což teprve nových padesátí. Ale c h t ě l j s e m i všechny tyto zdrtit zde, š í l e n ě. Ale tak tomu chce má vezdejší sudba. A jako u Zorndorfu poražení Rusové bojoval jsem až do noci, udržel jsem se v části bitevního pole, stejně jako oni. Ovšem. Je pravda, přiznal se vůdce jejich Fermor, že podrželi jsme bitevní pole, jenomže mrtví, ranění a ožralí.

Stav můj zprvu nesnesitelný, jako na-
konec v lokále, stal se pobláze strašlivým.
Myšlení, černý, mlhavý, vířivý chaos, pro-
rývaný černými blesky až do konce svěží
vůle. Bezmezný vztek leoparda, holemi stále
štouchaného a mřížemi marně lomčujícího,

vysokostupňový pocit permanentní nepřítomnosti s bolestí hraničící, braly dech.

V hlavě to šumělo, všechny věci kolem jako by se zběsile zmítaly, mdloba jako by blíž a blíž kvačila. Jedna, dvě, tři myšlenky se vyhouply, o nichž možno říci:

"Na této cestě leží", Kr.Lear: v celém životě měl jsem podobné sotva třikrát, na okamžik: k ničemu nemám tak daleko jako k zešílení; - s hanbou se přiznávám, že nedovedl bych podat psychologii šílence.

- A přiznám se i, že jednou měl jsem chuť i brečet, ovšem jen vztekem. Ale příčina byla číře fyziologická: pivo napojilo slzní žlázy, stejně jako celé tělo, nadbytečnou vodou: ta chtěla ven, a aby účele svého dosáhla, vyvolávala v mozku, -jako přeplněný semenný váček smilné představy -, měkké myšlenky, cituplné, humánní, vysoce

n ethické. Na tento vzácně umravňující vliv alkoholu neměli by moralisté zapomínat.

Marno ostatně líčit lidičkám tento infernalní stav pekelný. Konečně byl jsem jim podmaněn, - p o d m a n ě n v ů l í jako jiní vášní, bezmocně unášen - neboť vůle nechtěla vůbec rozhodnout se k osvobozovacímu aktu: neboť změnila se v šílenou, slepou furii... Cítil jsem, že jsem se ocitl ve sféře Maelstr"omu, že blížím se k strašnému trychtýři, -mrtvici, omdlení atd..., a myslil jsem si: čert vezmi vše, ať už je konec té nejprašivější ze všech nádeničin, která trvá nepřetržitě bez minutové přestávky od 15. mého roku. Ó, který pes mezi bohy chytl mne, blbého hejla, do klece nejpustšího otroctví pomocí vnadidla, že jsem souverainem, že jsem Bohem, -já otrapa, který vetřel jsem

se na trůn boží, - a jak povídá Ziatinka bratru svému Diovi: "Synáčku, který uprděl jsi se na trůn boha, jako onen ožralý Peršan, který v nestřežené chvíli sedl si na trůn, z něhož Alexandros právě sestoupil, a rozchechtal se tam, budě pravděpodobně krásný dojem jako Dostojevského ožralý kapitán Lebjadkin na podiu: - Alexandros dal mu useknout hlavu, tebe však potrestala boží prozřetelnost už předem: nechala tě narodit se bezhlavým."

"Jak tu tak spokojeně, blaženě, flegmaticky sedíte!" řekli mi často lidé, když právě celé peklo se mnou zmítalo. Tentokrát však sebeovládání jistě nestačilo k zatajování. Sedlačiska musila to vidět, musila vidět, jak příjemné jsou mně jejich řeči hned od počátku, ale přesto

dobromyslně hovořila na mne dál a dál.

"Já na nich vidím, že jsou cvičenej pán",
přitlačil se ke mně jeden stařec, "tak bych
jich prosil o radu, co se týče toho inva-
lidního fondu". Nechtěl věřit, že nevím co
to ten invalidní fond je a dobrou čtvrt
hodiny vykládal mně, neposlouchajícimu,
neodbytně své bolesti. "Ale dej už tomu
pánovi pokoj, ať může psát." řekl konečně
jeden bonhomme. "No jo." svědčili jiní,
"copak nevidíš, že se na tebe vysere?"
"Já vím, že se na mne vysere," odvětil
kmet, "a z prdele", dodal vážně a hluboko-
myslně, zasmušil se a už dal pokoj.
V duchu jsem jim vzdával díky za jejich
jemnocit, - ale teď okupovali si mne
místo něho a nepustili až do konce.
a a já mluvě jen "jo", "hm" a tu a tam

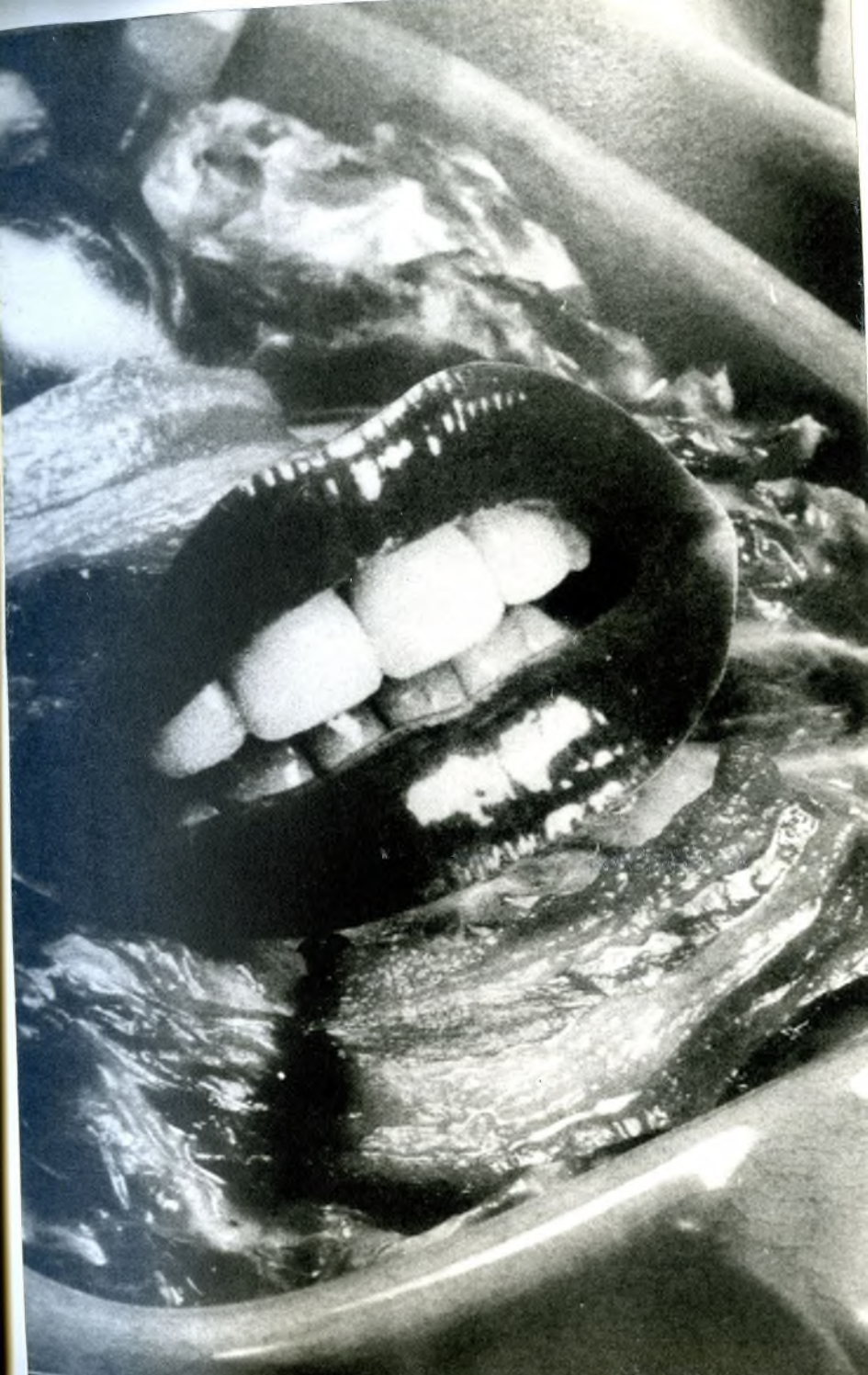
nějaký věci se netýkající nesmysl, nakonec postižen i prudkým škytáním po pivě, zápolil jsem bez sekundy oddechu... Jinak počínali se ke mně velmi přátelsky, moji milí dobytečkové, hlavně mé malé fajfce osvědčovali stále pozornost: ještě dřív než já zpozorovali, že zhasla, sami ji, tři současně zapalovali: musil jsem jim dát z ní zakouřit: pak jako divoši lesklé tretky chtěli můj skřípeč, uchopili jej za skla a vrátili tlástě pohnojený; hladili mi, zuřícího nad tím, ruce, stehna a dokonce i, jako bych žena byl, líce. Jindy ani ožrala si to neopovážil, - a oni byli dosud střízliví... Byly to projevy soustrasti? Ne: to b r a t ř í č k o v a - l i s e v e l e z r á d n ě s mými poslušnost odepřívšími, spiklými žoldnéři, - s nimiž jednou pro vždy žádám, nechci

být ztotožňován, jsem jen má věčná, věčně
neměnná vůle. Člověk není to, co "jest",
ale to, co chce být, stát se, tj. vůle...
Ne mně, mé vzbouřence, mé soldatesce pla-
tilo mysticky to hlazení... Rebelie kol
mne všude, nejen mé vnitřní stíny, - i tyhle
barevné stínečky "praeter me" konspirovaly
proti J.I.V., příboji, marně volajícímu
svou jedinou sestru Černou ilusi... Ale
čerti vědí, na jakých ta černých vejcích
seděla.

Jak jsem se dostal odsud? Má vůle na
tom zúčastněna nebyla... Nejspíše, že
ostatní síly mé duše, vidouce její bezmoc,
smilovaly se na mě mnou a v okamžiku, kdy
nabírala dech, ujaly se vlády samy a na
nepatrný nějaký popud vystrčily mne ven.
De facto byl jsem tedy vyhozen. Za mnou

zněl chechot a odbíjení hodin. Devět.

Takhle bit jsem nikdy dosud nebyl.

4. akt

Ponechal jsem teď myšlenkám volnost, neboť musil jsem téměř. První minutu samy se stále vracely pod bíč vůle: ale chůze, čistý zdravý vzduch, čisté ticho působily blahodárně: nejvíce však tentokrát alkohol. mmch, vypil jsem dohromady 9 1/2 litru / 9 a půl litru/ - kdo není mlékař a sodovkář, uzná, že to málo za 5 hodin: jednou z nejužitečnějších vlastností alkoholu je schopnost r y c h l e h o j í t, odplavovat, zapomnění přivozovat. -podob. sen a dětství. Již za 5 minut bylo myšlení mé v relativně zdravém toku, na jaký bych byl musil, jsa střízliv čekat nejméně hodinu, a to ještě za okolností nejprázdnivějších. Ale nálada byla při tom tak černá,

jako bych k večeři jedl Leopardiho, Schopenhauera a Dostojevského. Vládla v ní rozmrzelost a vztek na sebe, opovržení sebou. I počal jsem si celé mé dnešní počínání škodolibě, ukrutně anatomovat, abych je ještě pohrdáníhodnějším učinil, na pravnýř postavil. Dařilo se to neočekávaně... hrome, to už nebyl žert. Zrovna jsem se lekl. Jako bych pár facek dostal, jako bych z věže padal... Ale pokračoval jsem. Leknutí a pobouření svědčily toku myšlení. Nové a nové ošklivé sebepoznatky se vynořovaly, stále častější a jasnější a strašidelnější...

Byla to mela, bylo to bití, jiného druhu než před chvílí, ale ještě horší. Něco podobného jsem dřív a potom nezažil. Zprvu vůlí vyrovnávány, pak bez ní a posléze proti ní, tryskaly stále respekt dnes před

ní ztrativší, mstící se myšlenky, kopance, prudké, snižující. A netýkaly se už jen dnešního dne, celé minulosti, celé mé osoby a konečně i základu mé filosofie. Nerozum po nerozumu. Bláznovství po bláznovství, po slabosti slabost - převrácenosti, špatnosti mne zavalovaly, zavalovaly mas, braly dech, zastavovaly chůzi, zatínaly mé pěsti. Nakonec stál jsem tu, příšerně obnažený, jako nejposlednější tvor na světě, -já, jenž ještě před chvílí - nemohl jsem, žel zvolal jako Shakespeare. Richard III hledící na svou minulost: "Vražda, vražda, křivopřísežnictví v nejvyšším, nejstrašnějším stupni." Ale pamatuju se, že jsem do noci vztekle zasyčel "Potrhlost, koniny v nejvyšším stupni." Často dříve snažil jsem se vytáhnout na světlo své špatnosti, svou špat-

nost, ale co jsem vytáh', byly jen drobty, jen stíny, jimž jsem ani nevěřil: teď však svalil se mi na hlavu příliš realní balvan... A po celou hodinku, co návrat můj trval, neustávala tata průtrž sebepoznání, toto rojení duchů z podzemních mých jeskyň... Není-li nexus mezi chcaním a myšlením, mezi dostáním bití a vybavováním myšlenek zajiště jest, každý červený pruh je j e n semeno, z něhož vzejde myšlenka, neboť jediný, j e d i n ý význam utrpení je pohánět toto známé nám tvorstvo z jeho bahna ven.

Jaké poznatky to byly? Třeba se většina jich hned nebo později ve stíny rozplyne, k vypsání zbylých nestačil by nový list.

- Prostinké to hlavně byly věci, tak: Byl jsem dosud ^{na} celé čáře iracionální, byl jsem

jen "verfluchene Tugend" Niet.; horrendně, bláznivě umíněný, umírněný však pranic, netrkej hlavou zeď, Snaž se jen o to, co slibuje plody. Nebuď zbrklý, tím více v rozumu vytrvalý. Jdeš-li z Kutné Hory do Čáslavi, nemysli, že musíš jít přes Varšavu. Nechoď s plácačkou na lvy a spuškou na mouchy atd. Ale takovéto prostinkosti a všednosti jsou něčím novým a nejsubtilnějším: jen vysocí duchové vědí, co to např. odhodlanost, stálost, síla vítězství; ostatní to jen čenichají. Nejvýznamnější na všem však byly aplikace na můj speciální případ těchto pravd; tedy ne např.: tvá ego^{sol}istní představa praxe musí být vůbec bláznovstvím, nýbrž: takto a takto musil bys si při ní počínati, aby bláznovstvím být přestala... Šířit se zde o této obsáhlé věci, třeba zde

hlavní, nemělo by smysl - Mezi zrním být ovšem plevy,- snad víc než zrní -, třeba jsem v zaslepení prvního nového rozběhu za zrní považoval; mnohé ty rozumnosti a střízlivosti "smrděly", jak přirozeno, stádností a nízkostí. Tak: "Buď realistou. Dosud honil jsi se, bláznivá mátoha, jen po obloze za obláčky, chňapal po nich hrstí, cpal si mlhy jejich pak do kapes... K čemu jsou kupř. tvá Arga, Ziata, Porcia, Thyonea, Orthia, Astrea, Eterna, -Lady Mackbeth, Julia /Jeptiška z Calderonova Vyzývání kříže, která z kláštera prchnuvši každého na potkání mordovala/, Charlotte Corday /ze sadismu šla zavraždit muže, aby z masochismu docílila gilotiny, -velmi jí hnětlo, že nebyla v žaláři nahá zmrskána, - poznám já perversní oči/, Olga Molitor, /kterážto nejspíš ~~xxxxxxx~~ že velmi honen-

tní dáma koukala by asi, v jaké společnosti se to ocitla/ - k čemu jsou? Leda k masturbaci. Poplácáš-li skutečnou nahou prdel kterékoli Mandy, o to víc máš, než kočuješ-li a mučíš-li se třeba v nejživější fantasii s vidinami těmi, oč jasnější je srpeček luny než zbytek jejího kola, měsícem,- zemí příznačně - průzračně osvětlený. Ožeň se prase. Najdi si počestné povolání, a jelikož k povolání inteligenta intelligence tvá nestačí, vstup bez meškání do učení k mistru Kryšpínu. Jak idylické bude to v dílně tvé, když večer /vyjma sobotu, neděli a pondělí, kdy hrát budeš v hospodě dardu/ žena tvá a mladá sestra její vařit budou večeři, učedníci vesele do cvočků bušit a ty děti své na koleně houpat... Můžeš je bez rizika řezat potěhem, i učedníky své i ženu svou i švegruši

svou., když, zbabělče, nedovedeš si najít lepší ukojení sadistických svých sklonů. Pracuj! To je lehčí a užitečnější než myslit, než bojovat. A musíš-li už jednou myslit, tož myslí o něčem o b j e k t i v - n í m. Je to lehčí a užitečnější než snaha cítiti se v každý okamžik absolutním. Mysli v nejhorším případě třeba o problému času nebo bolesti, mnohem lépe však učiníš, učiníš-li objektem důkladného studia např. dějiny sochařství nebo vpádu Čingischánova, ještě lépe nějaké lepidopteron nebo chorobonosného bacila nebo polární záři. Nejlépe, staneš-li se nejužitečnějším člověkem společnosti, tj. vynálezcem." A tak vážně jsem to všechno bral, že ihned k činu přistoupiv, vymyslel jsem si u zmíněného lesíčku, jehož vlastníkem je Mr. Václav Bláha, muž nad jiné ctihodný, vynález, jež jsem ihned pokřtil na

Salvaturin, předpokladem je faktum, co zkusí obyvatelé velkoměsta s nahromaděnou močí, - na ulicích, v kostelech, divadlech, schůzích a m.j. : zvláště dámy mohly by o tom zpívat písničky; kdyby se všechny tělesné i duševně nepříjemné pocity, které v libovolně daném okamžiku mají všichni obyvatelé velkoměsta z toho, že chce se jim chcát, slily v jedno, povstala by bolest, silná dost, aby vorvaně na prach roztrhla lépe než tuna nitroglycerinu. Kdo by zde našel odpomoc, získal by si rozhodně, ať se tomu oslové smějí, zásluhy o "trpící lidstvo" nevšední. Salvaturin spočívá ve dvou metr dlouhých gumových rourách, trochu tlustších než jitrnice, jež pojmu dva, popř. i více litrů vody. Obtočeny byvše kol mužských i ženských nohou nepřekážejí, i naplněny jsouce, ani při chůzi ani při sedění ani ležení a nejsou ani pod úzkými kalhotami nápadny.

dodávající naopak pánům se slabšíma hohama robustnějšího, mužnějšího vzhledu. Horní konec připevní se pánům na mrdák, jehož hlavička je v něm úplně stopena, dámám pak pomocí kostěného kolečka obemkne těsně chcací otvůrek, nejhlavnější je xzde však způsob připevnění, jež chovám v tajnosti, ochoten však jsa dámám, které by se o to interesovaly, Salvaturin na chcancičky vlastnoručně aplikovat, bych je o výbornosti vynálezu svého přesvědčil. Nu a teď může jak dáma, tak pán kdekoli kdykoli chodě, stoje, sedě, leže beze všeho chcát, a nezpůsobí to ani při nejsilnějším proudu zdaleka takový šelest, jako když mírná, vlahá jarní vláha snáší se na pokosenou louku. 4 krát možno se do vyprázdnění tam vyurinovat. Doporučuje se zvlášt' dítkům školním, hlavně takovým, jež stydí se žádat o dovo-

lení na záchod. Atď. Cena v drob. prod.
od 2K výše, dle quality gummy.

Byla by to ošklivá sprcha na blázna, ten
černý voďo-myšlenko-trysk zespoďu...

Nebylo přece jen sladké pro Mne Náobé,
když viděla, jak dceruška po dcerušce ot-
vívá zobáček... Onomu návratu jsem snad za-
vázán, že také trošku znám "die herzerreis-
senden letzten Stunden" Niet.; dřívě čerta
mně, stojícímu naďe vším, na všem záleželo,
věděl jsem naďto, že nic nemohu na věč-
nosti ztratit; ale oné noci padala i má
svrchovanost i panrealisace i skepse...
Padaly povídám... ostatně lituju, že jsem
ty černé příšery srazil dolů, když začly
se smát základům mé filosofie; co počaly
povídat, nebylo státné, bylo by to někďe
ještě radikálnější než můj radikalismus
a při tom, paradoxně, tak rozumné...

zjevení to mohlo být. Ale člověk má pud "sebezachování" nenechá si přece uškubnout najednou celou zeměkouli pod nohama, aby padl do čertví jakého prázdna.

Ale brzo vyléčí a vylíže se divoký kocour a smrdutá kuna ze svých ran. "Nedosáhl jsem dnes svého bláznivého cíle, ale za to jsem našel poklad ze všech nejcennější, tj. rozum." jak pravil Don Quijote. Ó velký veliký den den největší mé porážky a největšího mého vítězství. Tato sekunda budiž mezníkem v mém životě." A mávl jsem rukou na potvrzení a zpečetění toho jako ve 3 hodiny a na znamení, že nová perioda započíná, zapomínaje, že kráter její podobné bláznovství přísně vylučuje." Od této chvíle je mým heslem: vítám impendere rationi, Staň se." A k většímu zdůraznění ještě

jednou rukou prudce hodiv... vešel jsem do domu svého, vlastně tenkrát akciového, cítě radost, že tentokrát není pochybnosti: že jsem do "periody rozumnosti" vskutku intro- itum slavil.

Rychle se navečeřev, odebral jsem se, štěs- tí v srdci, do hostince Mr Jana Fišmistra... No a tam jsem si dal hrát z gramofonu něko- likrát Raimonda a snil přitom blaženě, nectravován myšlenkou, že bude mi kuchat čerty, o Nelle v Engadinu, Arze v peci, o tom, jak kouzla sváz zlepšil, aby se mi dryady ~~zxxx~~ zjevily o tom, jak v jeskyni Montesinově Merlina hledal Bonaparta pod Lakabergem aj.v. Při tom však zároveň mlu- vil jsem s modřanskými sedlačisky nanejvýš affabilně a láskyplně, takže stále ilusi jsem měl, že jsem andílek z Madonny di San

Sisto. -ten levý, co má prsty na drštičce, pravý jest odporný a samojediný vyvrací dogma o Raffaelovi jakožto veleknězi krásy. A spal jsem oné noci krásným spánkem, jakým spí zdatný chlap, jenž se toho dne dopustil vraždy, -spánkem. který se při procitnutí zdá být zahradou tlustých růžových snů, na něž přece nezbyla nejmenší upomínka. Vidíte, že morálkou všeho toho dosavadního povolání jsou otřepané pravdy: "Léčivě učí bolest." Aischýlos. "Tum bene navigavi, cum naufragium feci," jak prý řekl otec Stoy obchodník Zeno, ovšem že latinsky." Ale i v těchto, jako vůbec ve všech pravdách, je pravdy jen část...

5. akt

Trvá dodnes a skončen bude za statisíci-
letí. Sebepoznatky oné noci byly jen visí
daleké, daleké budoucnosti, snaha: teď
budu rozumným největším nerozumem - ne-
omylnou cestou od naufragia k suifragiu.
- Konec Dona Quijota jest absurdný a nízký. -
O, miserae hominum mentes.- - - Jak lehko-
myslně jsem se rozhodl, že budu teď jen
rozumným. Jak snadno vypustí se všem lidem
z hub výsměšná nebo vážná otázka: "Nu a
zmoudřel jsi z toho?" Je to následek stu-
pidní morální, hlavně křesťanské víry v
možnost náhlého napravení, -ach i moji
Triarii náleží, přirozeně, nejvíce k vulgu
a meči jejich jsou většinou jen špinavé
prádlo ohavné minulosti lidstva... Je to
následek nevěle budovat pomalu na daných

základech. Za každý krok vpřed smýkne su-
rová ruka člověkem o deset skoků zpět.-
Ovšem, per mundi ludibriositatem et absur-
ditaem má s o u č a s n ě pravdu i
Ziata: "Vivant skoky, tito mlaďouncí, cho-
dit se učící bratříčkové Letu, tato bož-
skost u člověka. Jen jimi se někam dojde
v myšlení a v politice. Co jest odvaha,
co heroismus, co s e b e p ř e m o ž e -
n í, co vítězství jiného než skok" Chůzí,
prací nedojde se de facto nikam, jimi cho-
díme jen v kruhu, trotlové slepí. Chi va
piano, v kalhotkách má nasráno, dojde do
San Pedeliano a k tomu až ráno, jak už v
písmě svatém psáno. Původ všech neřestí a
zla je s r a n í s e , jak s krásnou
výstižností nazývá to lid... A nejdále do
výší a krás netušených doskočíme heroic-
kým skokem "sebevražda" zvaným. Jej umět

s veselým opovržením učinit, toť paradoxní cíl všeho žití pozemského - i nebeského, jen proto se žije."

Spiše několik na horu se snesších ptáček vy-
nese je rázem v drápečcích svých v azur,
než aby sebepoznatky ony byly mohly pře-
tvořit rychle psychické protoplasma. S nej-
lepší vůlí a energií nastoupil jsem příští
dny dráhu "rozumnosti". Jediným výsledkem
prvních pokusů byla desorganizace a chaos.
Nebylo půdy, na níž stoje bych byl mohl
strašnou masou svých "nerozumných" instink-
tů hnouti: neboť co snažilo se jí hýbat,
byly téměř zas jen - ony samy. Každé mé
hnutí bylo s novou tendencí v odporu. Byl
to absurdní boj A proti A, pozdvihování
sebe sama. Bylo to modelování mlžných
útvárů. "Počátek vždy těžký," děl jsem si
a pokračoval. Pokračování bylo ještě těžší

a výsledkem hrozil být úplný rozvrat. I zanechal jsem toho suicrucifragia a za týden plul jsem zas už vesele ve starých vodách, chodil ve starých svých botách, které třeba špatné pořád byly pro mne lepší než sebekrásnější, ale nešité na mou nohu. S onou svou blažeností, onou božskou jistotou instinktu jsem to učinil, které děkuju, že má paradoxní existence zde už tak dlouho trvá: s kterou jsem "řekl ano" ke všemu, co jsem já, nejen ke svým imoralitám, ale i slabostem, "špatnostem", "perversitám", zlovykům, směšnostem etc, s kterou jsem opovržlivě ne ke všemu, co nejsem já - např. k celému lidstvu; která příčinou byla, že nepochopil jsem se nikdy nijakého "povolání", ani lupičství ani spisovatelství; která v š e c h n o po lidsku dobré, jako

např. generosní jednání traktuje jako minima, de quibus non curat praetor atd
Ano, zůstanu ti věren, moje amabilis Insania, je mně to přirozeno, vždyť i pouhé slovo "rozum" bylo mi od dětství prudce protivno a jen ta okolnost, že tento pan-táta je chotěm milenky mé vůle, starým a protivným, dávala mně k němu jistý respekt... "Nečiníte dobře" pravil jeden hidalgo bakaláři Carascovi, "že chcete Don Quijota obrátit k rozumu, tím svět nezíská. Rozumných lidí, z nichž jeden jej chcete učinit, má Španělsko miliony, ale blázna, jako Don Quijote, jen jediného..." Ale nesmysl, vždyť nejsi, Insania, tak špatná, za jakou tě blbci prohlašují. Vše vysoké a božské na zemi, co jiného to než bláznovství? Tak sexuální láska: definice červa, - a jelikož iluze je realní, tedy,

a ještě lépe, tato realnost iluze, toto sideoxylon; tak poesie "amabilis insania" tak sen: holder Wahnsinn, jak plaguje po zvyku svém Goethe, opojení, vášně, tanec, hraní si...

A není blázen ženuška? a nejsou blázni její při každém kroku poskakující směšně kozičky a její munda, tento fraškovitě směšný pinguin? a její ješitné pentličky a kraječky a šátečky a honzíky? vesměs blázni. A pitvorná koťátka a všechna zvířátka a nestydaté genitálie -oči:kvítky? A děti: a nevzdělaní národové a mezi "vzdělanými" všichni moudří a geniální mužové, heroové, světci... Napolionek, jenž ukazoval generálům svým svou hvězdu na zemi, Christus, jenž se nabízel, že vystaví za tři dny kostel, - a všichni

zajímaví lidé... Eheu, jen Mareš, Masařík, Arne Novák /síd venia nomini et homini/, Kaizl, Palacký a podobně duchem opuštěné mumie nejsou blázni... Vyvolával-li jsem v lesích rusalky a v skalách Merlina - božínku nevěří všechny děti ve své pohádky? A dospělí? Ať dá si každý pozor na pocity, jež bude o půlnoci mít, bude-li v umrlčí komoře uzavřen s mrtvolou. A polytheistní národové, např. katoličtí, - věřící v myriady zjevujících se svatých, andělů, královn~~ky~~ nebe, čertů a jiných subalterních pánů bohů... Ale co u dětí, u abnormálních stavů, u divochů a nevzdělaných je odpustitelné, je chorobou u dospělého "vzdělance". Takto má se věc messieurs: Já beru všechno v á ž n ě, jsem důslednější než vy moderní ploskohlavá, epidermatický havěti, - pardon, své

panděro, s cylindry, svou službu, své
sviní ješitné osůbky a pod. hovno berete
vskutku vážně. Ale jen takováto má oprav-
dovost, ta, v níž vidí Carlyle podstatu
"heroa", ta, jež vše uvádí hned v č i n,
jež ve svých myšlenkách a vírách vskutku
žije - jako já ve své "panrealisaci",
jen ta tvoří v skutku velké lidi a světo-
dějné osoby, které "přicházejí, majíce moc"
Tolstoj. Hus např "intelektualně" sotva
na niveau průměrného středověkého lite-
ráta stojí, - A není bláznovstvím - - nu
krátce: "Der Schöpfer samt der Schöpfung"
Heine - - ?... Hanba pro filosofii, že
dosud nevytvořila významný systém: Svět
jako komedie, jako hříčka. Vesměs skopčí
vážnost, neodvažující se ani vyvodit důsled-
ky ze základní absurdity, kontradikčnosti,
antinomičnosti, circulosity psychy neboli

světa z nesporného Goethova: Die Welt ist selben ein Widerspruch, und sollte sich's nicht widersprechen?" - tj. stvořit systém kontradikcionalismu: statuovat sublimní spiritualnost fundamentálního, divinného odporování si jako "věc o sobě"...

"Ludibrium" značí výborně zároveň "hříčku" a "šáškovství", proto zvolil jsem si slovo to k označení mého názoru na svět. "Svět jest absolutní hříčka své /= mé/ absolutní vůle"; kol této mojí věty nutně se bude točit filosofie příštích věků. -Základní problém zní: "Co je toto vše?" Jediná poctivá odpověď konečně: A b s o l u t n í Nejistota. Ale to znamená a b s o l u t - n í, božskou Volnost, a to značí: svět je to, c o / k d y k o l i / c h c í z n ě h o u ě i n i t : má absolutní hříčka. "Absolutní" jest i to např., co

neexistuje, - je to naprostý Proteus,
ergo není zároveň Proteus - ludibrionismus
a kontradikcionismus vyvráceny by byly,
kdyby se samy i n i n f i n i t u m
nevyvracely - to záleží k jejich podsta-
tě, v tomto čarovném labyrintu vidím
nejzářnější, n e j z á ř n ě j š í
b o ž s k o s t, oslové samozřejmě so-
fistiku, zde mmch. zkušební kámen, obda-
řen-li člověk jedním z nejvzácnějších
fenomenů: filosofickým čmuchem. "Svět je
má hříčka" značí vlastně: jest Bůh, jest
jen Bůh, neboť Souveraineta a pohrávání si
jsou korrelata, souveraineta jest jediné
pohráváním si, - pohráváním si ludibriosně
jen s sebou samou...Sv.j.m.p. jest jen
pravou explikací pojmu Boha...Nejen někdy,-
vždy jest buffonstvím...Zlobívalo mne
dříve, že jsem v šaškovství nemohl najít

- zdánlivě - velebnost, nejvyšší poesii, svatost, že ve skurrilním visáči Voltairově i L.Sterneové nemohu najít vznešenost, a v extasích Březinovy lásky šaškovství... ale to proto, že nedoměřil jsem se tenkrát dosud neomezeného božského proteismu ludibriosity světa: ludibrionismus nebyl by ludibrionismem, kdyby, jsa tím nejvyšším, nebyl zároveň tím nejnižším -, ale kam až by mne to vedlo. Noční sebezpozhatky, v nejlepších své části byly jen několik nedovoleně protrženou clonou budoucnosti vržených pohledůna dospělý věk m é a b s o l u t n ě k o m a n d u j í c í v ů l e, nyní ve mně prvním krůčkem se učící: 2 letým jsa děckem přes noc chtěl jsem se stát 20 letým mužem aneb naučit nemluvně za

několik dní mužné energie., karakternosti, nejvyšší prozíravosti. Dojde, dojde jednou abs. kom. vůle jasné, jasnovidné síly, ale protápat musí se k ní, problábolit a prokókat, probrečet, probláznit. Síla je nejvyšší ctností, ale není silou a ctností být silným vždy: filistři síly, kteří jen sílu všude vidíce, zavrhuji hned pohrdavě každou slabost, zavrhuji vývin a pokrok, vidíce jen výseček životního procesu; důslední jsouce, musili by k á- z a t všechny děti buďte uškrceny. Lidé pořád a pořád nevědí, že i myšlenky mají svůj dětský věk, a že mnoho lidí od kolébky až po kmetství nejsou ničím stále jiným, než dětstvím jisté idey. Stav síly má s m y s l j e n ve stavu z r a- l o s t i; rozumnost, účelnost, přímost; síly jsou možné jen tam, kde dost vysoko

jsme vystoupili, abychom mohli přehlížet všechny své věci, kde dost dlouho v domě svém bydlíme, abychom v něm vskutku d o - m a b y l i , mýstry byli, jsou strašně depasovány ve stavech zrání a klíčení: zde hlavně jen trápení a všeliké, ne vždy krásné a čestné uhýbání se, proklouzávání, protloukání se, trpělivé svěřování se na pospas instinktům a větrům udržuje na životě a pomalu vede vpřed. Stupeň iracionality u lidí - dětí udává přesně stupeň jejich novosti a svěcestnosti: stupeň "bláznovství" - u "genia" stupeň jeho originality a profuturity, zvoláme-li svérázný, echo řekne "jen blázni". Goethe, tento pouhý mistr, doma jsoucí, dobrý, starý obyvatel, ale ne dobyvatel, byl v hloubce málo originální a ne dost blázen;

naproti tomu patříme na Rousseaua, Beethovena, Schopenhauera, Poea, Baudelaira, Th.A.Hoffmanna, Grabbeho, Dostojevského, Shakespeara, o kterémžto řekl Goethe:

"Kladou-li mne pánové XY na roveň p.Tiecka, je to totéž, jako já bych kladl sebe na roveň Shakespearovu --- Shakesp. je vyšší natura než já." Klasická vyrovnanost bývá jen chozením po vyrovnaných, vyšlapaných cestách, jak často jen stádem skotu, jak případ Goetheho zhusta nasvědčuje. Nic není škodlivějšího, než aplikovat na své stavy počátku, slabosti, nemoci hodnoty zralosti, síly, zdraví, neboť není pro vyšší lidi - na nichž jedině záleží - svůdnějším, nic nezdá se jim bezectnějším, než pasivní vydávání se napospas, bídné prozatímní protloukání se

atd. Co uškodilo mi nejvíce v životě?: že
ode vždy aplikoval jsem v ohromných rozměrech
na nutná svoje tápání v noci a v lese maxi-
my síly, platné jen při chůzi na vyšlapa-
ných, denních a širokých cestách, ale i
na praktické, materiální věci smí člověk
jako já použít maxim. energie jen nanejvýš
opatrně: jen v systémech těchto j e n
s v ý c h u ž s a t e l i t ů vzbudily
extravagantní skoky, bloudění, tančení,
perturbace mého vnitřního slunce, kapitální
perturbace... Po léta bylo mým heslem ad
ex. "Slovo nemožnost mělo by být vyškrt-
nuto ze slovníku," Bonap.; jaké nízkosti
mu tanuly, praktickému dobytčátku, při tom
asi na mysli? Pravda: umíním-li si, že
musím vypátrat zevrubnou adresu nějaké
pařížské firmy, zcela nutně cíle toho do-
sáhnou při patřičné energii v neabsolutní
lhůtě; něco však jiného jest, řeknu-li sobě:

"Ve svém 11. roku, když poprvé četl jsem o Platonových ideách, bleskla mi hlavou idea pojmu toho tak krásná, jaká nikdy již od té chvíle: nuže teď chci, teď musím během 2 minut vyvolat ji nebo quazi ji opět: neboť vůle všechno zmůže"...

Ale ovšem n á l e ž í t o v p o d -
s t a t ě absolutně komandující vůli,
k mému věnu takováto věčná, absolutní snaha
po neomezené síle... není zbylí a nutno
po této cestě dojít až na konec... Neko-
nečná je fragilita mých dětství, para-
doxnost jejich dospění,--- zář konečných
plodů. Člověk-Bůh a posléze čirý Bůh,
Lidstvo stvořilo si ideu "Boha". Já stvo-
řím jej samého. Jen hustý kouř nad zapálenou
mokrou hranicí bylo dosavadní lidstvo."

já jsem první jeho rudé zabarvení od zta-
jeného plamene; zmíněný manžel a bratr
Ziatinky, Dios, je - ovšem mnohem víc v mé

hlavě než dosud na paře-, první mocné jeho vyšlehnutí - první stupeň člověka - Boha, ale zmizí posléze všecken kouř - lidskost, a zbyde jen čistý plamen --- Cystá li se něco zcela nového, ohromného a ohromujícího v lidstvu, nemůže to mít počátky jiné, než jaké ve mně se odehrávají... Jako mnozí velcí lidé - co platí-
vají za nejvyšší: jsou skrz naskrz minulost, tak já⁺/ jsem skrz naskrz budoucnost, pre-futurista, skrz naskrz dítě: ani na okamžik neopouští mne od 20. roku vědomí, že nesu celou budoucnost lidstva na sobě...

+/ "Já" jen vzhledem k lidem, "kteří v kultuře něco znamenají," jen kdyby ta kultura něco znamenala. Snad žije na zemi několik set lidí rovných mně, moudřejších mne, - že mlčí lépe o sobě než já.

Ale ještě tisíce Mých příštích existencí se ztroskotají, než stane se ze mne Dios, a kolik jiný než čirý Deus... Člověk jako Dios nemůže obejmout jiný světový názor než ten, který člověka nejvíce povznáší. Příchoď e g o s o l i s m u je nutností psychologickou, afektovou, je kategorickým postulatem velmi vysoko vystoupivší vůle. Je sice můj absolutní ego-solismus, tj. učení, že mimo mé vědomí n a p r o s t o nic neexistuje, nejpravděpodobnější, nejdokazatelnější, nejstřízlivější, nejfaktičtější, - jen na daném spočívající, nejvědecktější ze všech possibilit, - ale k čertu s tím vším: Co bude platit za pravdu lidstva po milio-nech let, jednotlivci hned post hoc exilum? Největší pravděpodobnost dneška jest

asi "pravdy" právě nejvíce vzdálena. Ne. Nejedná se o to, co je nejpravdivější, ale o to, co nejgrandiosnější; nemůžeme-li býti "pravdiví", buďme aspoň co nejsmělejší a nejgradiosnější. Ne ze spekulativních investigací: z potřeb srdce a vůle zrodily se všechny mocné duševní proudy v lidstvu. Již vystrkuje hrůzný mrak radikálního egosolismu koldokol nad obzor černé své rohy... Snad dočkáte se ještě prvních zahřmění... Slabých ovšem as: budou to nejprve nesmělé pokusy, ukázat, že egosolismus není tak absurdní, jak se lůze zdá, spojené s bídáckým zřikáním se vší egosolistní praxe; po stoletích snad teprve přijde blesk: někdo kdo půjde až na konec této hrůzné čarovné cesty jako já, blesk z čistého nebe /vide předešlý dopis o 13.

srpnu 1909/, já, jenž - "jsem první záblesk Nesmírného Dne, ale zároveň jeho poledne". Dost. Hleď tam na východ:

"Hrobové tiše, nehnutě ční tam slabý zsinálý strašidelný úsvit. Kdo řekl by, že z něho bude - slunce? Jak male a paradoxně počíná ohromné, neživotné život, příšerně Den."

Dr Volný. Zarachotí ty hromečky, jen co zprašivělé lidstvo počně se splachováním ze sebe křesťanské špíny... Resultantou mého vývoje že je křesťanství, messieurs? Já, absolutní Egoeista, křesťanem, božím psem? Abys do smrti jen dikobrazy aral! Proč ty medle myslíš? S kým sdílíš? .. že oháním se často Brahmou? To je jako byste řekli: "Jsi lupič, ergo náležíš k tlupě Wasiňského". Mr Bůh existuje mně prostě proto, že existuje v psýše idea "nejvyššího", "zavržení", aboutissementu,

"celku" atd. Ničeho není mimo duševních stavů, ergo je už tato idea Bohem; vládne psychickou mašinerií, ergo vládne Bůh světem, všechny myšlenky jsou bestioly, svět, Vůle velká bestia; ergo je Bůh sive svět sive psyché "individuální" bestia... Ostatně je můj Deus zvláštní pán, jakého by se nerozpakoval ani Nietzsche akceptovat, kdyby byl, otrok, v mládí svém místo omezené hellénské veteši, moderním neřestem, Wagnerovi, Dru Réeeovi věnoval se myšlení o základech filosofie, chci říci, kdyby byl dospěl k egosolismu. --- Dokažte, monsieur, třeba na základě dopisu tohoto, že oproti mému publikovanému spisu má otrockost a ~~ps~~ psovkovost stouply, je vous prie. Podstatou křesťanství je mně nádherně vy-

vinutá otrockost a psovskost na celé linii, třeba maskovaná např. "láskou", - touto kuriozní, ludibriosní, efflorescencí egoismu--. Ale vy nejste spokojen s touto informací: tady: najděte mně v něm jediné křesťanské místo. Mohl byste leda uvést pár veršů azurně foreskujících nymf nad Pietrem; ale je vous prie de nouveau, copak jsem já fosforeskující nymfa?... Je sice pravda, že tomu, co se tam o lásce povídá, já sám v jistém smyslu věřím, ale když vy jste nezapad ještě do vnitřností ludibrionismu, v něm najdete vše, vše. Všechny filosofie byly dosud jednostranné, jen můj ludibrionismus je všeobjímající. -Aneb určitěji: najděte mně v listu tomto jedinou větu nasvědčující křesťanské pokoře. Co se této týče, vyznám se, že Březina, ce mauvais séducteur,

dostal mne kdysi k tomu, že začínal jsem na ni pohlížet s větším respektem, než jsem měl dříve ve zvyku. Pokora před nesmírností Boha, scil. před mou "latentní velikostí" a jak zní ostatní mé termíny, jimiž označuju mé Já na rozdíl od mého já, - je nesmysl: pokora před sebou je směšnost jako "soucit k sobě", "mravnost vůči sobě", i "causa sui", - je fakticky jen nejvyšší pýchou... A ostatně je Má velikost věc aequoční... Neboť celý tento "vesmír" redukovatelný je na mé psychické schéma. Má doktrína totiž jest: nejen prostor: i "smyslové vědy", hmotu tvořím si dle svých a p r i o r n í c h mentálních forem a norem: na základě určitého množství hmoty, kterou v daný okamžik "percipuju", sám si vykouzluju,

vytvoruju per projectionem et coniectu-
ras dle a priori ve mně jsoucích zákonně
hmotu kol ní a za ní ležící, v prostoru
i času: např z celkového obrazu hvězdné-
ho nebe, pouhému oku viditelného, tvoří
si mens přísně kausálně a apriorně sama
obraz určitých mlhovin v teleskopu, a
tvořila by si tak sama, dyby se jí podaly
možnosti, nová a nová hvězdná nebe, in
infinitum, lehounce, hravě, samozřejmě -
vše jen jedna forma na dně. Vesmír jest
jen dílo mých suchých psychických konjek-
tur, šablon, schéma, a jeho ohromnost
redukovatelná na ohromnost mystifikace, -
zcela ve smyslu ludibricionismu, česky
Volnosti, scil. Boha... Doktrina ta je
mmch, též odbytím hlavní námitky proti
egosolismu, znějící: Můj malý subjekt je

neschopen tento nekonečně, mimo něj:
jeho vůli a jeho asociace samostatně
se rozvíjející vesmír sám ze sebe pro-
dukovat. -Vděčí-li Březina za své nejlep-
ší okamžiky "mystické poslušnosti", já
svému :Volo, quia volo.

Nedostoupil jsem tak vysoko jako on.-
ale to mne nevyvrací. On má pod sebou
dvě tisíciletí, - všichni křesťanští
světci slétali se jako můry k jeho oknům
svítícím do noci, a nápomocní byli ohav-
nému tomu čarodějníkovi v jeho kouzlech.
Ale koho má pod sebou, koho za sebou
absolutní egodeista?... Žádný přítelíček
za mnou, věčně žádný přede mnou. Ani je-
diný okamžik můj to nikdy nezatížilo.
Jsem tvrdý a chladný jako ocel. Vše se
změní. Mé hvězdy stoupají, jako vaše kle-
sají. Ukáže se, měla-li pravdu má volnost,

největší, jaká kdy v lidstvu dosažena, či vaše otrockost, vy pozemští krtkové a nebeští psi, až tento 5. akt, jako končí na papíru, skončen bude ve skutečnosti.

Napsal jsem Vám toho dost. Též proto, že podobný list posílám Vám naposled. Co si o mně myslíte, že i tento odhodlal jsem se napsat?... Mělo to své dobré důvody. Např.: Dost jsem Vám toho o sobě napovídal, -a přece nebylo to vlastně nic, -i tento list je velmi málo - ; byl jsem příliš všeobecný, nevysvětloval jsem blíže, utvořil jste si o mně znetvořený obraz, - a to mne zlobilo; dnes bylo mým úmyslem trochu jej korigovat a prohloubit. Atd... -Různé nedbalosti dopisu tohoto omluvte bolestí zubů, která

mne po značnou část doby, co jsem jej psal, okupovala neméně než on sám, - a jiným vyrušováním, - Kdybyste snad list ten někam posílal, prosil bych, - třeba sám tak neučiním -, abyste jej rekomandoval: považte, že podepsán je plným jménem.

A zavděčíte se mně, nebudete-li se v příštím svém psaní o něm vůbec zmiňovat.

Děkuju za listy, které jsem dnes obdržel. Přijměte upřímnou soustrast k své robotě.

To s těmi právy nemyslíte jistě vážně.

Pán Bůh sám musil by Vás potrestat ~~že~~ za takové svinské hospodářství. Jaké a kdy budou formality, co Vám na technice zbývají? A jaký je Váš duševní stav? Čá dělá Váš literární Métier?... Navštívíte Březinu?... Mohl byste mně sdělit, kdo jsou ten Ota a Vilík aj. z Chal. "Vltavy"- ? popřípadě ještě jiné osobní zajímavosti

o této knize? Ale nespěchejte s odpovědí, mně vede se dobře, neboť jsem se vším hotov. Moji domácí Vám gratulují a těší se na Vás. -Sal.

Horušánky 20. V. 1914

Ladislav Klíma

Ladislav Klíma

J Á

J E

J Á

Z dopisů přáteli
ing Antonínu Pavlovi

27. 2. 1925

Kdybych byl recenzentem, mou oblastí byla by recenze metafyzická: osobně metafyzická, objektivně-subjektivně metafyzická...; nebo-li jedním slovem vskutku hluboká. Poznání nejhlubší podstaty, tj. metafyziky cizí duše: "dílo" jen vedlejším výronem jejím, jedním z nesčetných, -projevem- Boha! ne už osoba, - Bůh by byl to, co bych vždy a všude recenzoval! To jest jediné důstojno... vše ostatní - Menschliches - Allzumenschliches neboli zvířeckost, blbě slepý egoismus! a tím byla dosud všechna kritika, všechna "kultura", všechno lidstvo!

1925

Zde pramení onen partiellní nedostatek největší síly, o níž jsem psal v dopise prvním. Tou je uvědoměné naprosté bytí sebou: její nedostatek - příklonění se, přiklánění se, opírání. Třeba být ovšem opřen, ale jen o sebe. Je směšně žalostný pohled na toho, kdo opírá se po celý život o berle, nemaje toho vlastně vůbec zapotřebí; jehož ludibriosní tragikou je celoživotní víra, že jich zapotřebí má. Jsa není, nejsa je...

Zatracení moralisté, nevidící, že pták lítá křídly, a ne zobákem, že vše v historii, vše v přírodě je jen násilím, že násilí je totéž co síla, co boj, boj totéž, co život, síla totéž co cena, že jejich moralismus je to nejvilnější: kňourání povaleného slabocha.

13. - 15. 4. 1914

Člověk jest jitrnice nabitá hovny a jitrnicí nabitou hovny zůstane, ať snaží se sebesměšněji být čistým, vždy ctnostným, vždy nebesním: všechny očišťovací snahy jsou jen stupidním maskováním hnilobného vnitřku - tím smrdutější hromadí se pod maskou evaporace, -příklad žena; jsou jen pštrosí procedurou - zatajeno není zahlazeno; jsou omýváním hovna, aby bylo čisté, - teprve pak bude po jeho spíně, až z něho nic nezbuďe; ceterum autem censeo, animalitatem esse delendum, - musí být refrain filosofie. A za každým aestetickým soudem musí volný duch slyšet chrastění sociálních otrockých řetězů.

14. 3. 1914

Dřív dychtil jsem slyšet úsudky jiných o sobě, a řekl-li kdo, že zná mou povahu, vybídl jsem jej, aby šel s tím ven; obyčejně se každý vykroutil a kdo se do toho pustil, mluvil tak ploše a deplorabilně, nebo tak falešně i bez znalosti nejn nutnějších předpokladů a psychických fakt, že když jsem se nepoučil aspoň pobavil.

Pravda, že imputuje-li nám někdo zbabělé myšlenky, první, co v nás vyvstane, je pocit urážky; ale toť spodní, nízký hlas nedůtklivé, sociální, slepé egoistní mrchy v nás. V lepších duších přehluší jej hned hlas vidoucího poznání: nikdo není příliš, nikdo není dostatečně silný, - každému dobrá jsou excitancia, allevantia, jako tato báseň G.; Buonaparte měl den co den více zbabělých pocitů, než svých řídkých vlasů.

1925

Právě já s mými vlastnostmi, nemohl jsem se naprosto zrodit ze tvorů, kteří nic mého nemají, jako se narodí ne holoubě z veverky a jako z pytle s bukvicemi nevytáhnou hrst ořechů. Moji rodiče byli oba personalisty.. Člověk rodí člověka, - ale jde o to, kterého právě! Já je já! A pojem člověk hrůzné nedorozumění. Jisto aspoň, že ze stádného "člověka" povstávají tenké vrstvy lidí svých, od onoho podstatně rozdílných a jemu podstatně nepřátelských.

Hlavní maxima etiky je: hledě, člověčí prase, nejen na člověka, ale na vše! Člověk to dosud vůbec nedělal - důkaz, že je dosud absolutní hovado.

5. 4. 1925

Český "realismus" je nejidiotčtější, nejbahnitější ze všech mně známých illusí, je illusí kastrovaných otrockých volů a vyřezaných svāň, v nejlepším případě kohout s jedním varletem, vašek...

Legendy...- hezká věc, jen nesmějí být příliš blbé.

Není hanbou pro vyššího ducha přidávat, přiznávat se k nevyslovitelně mrzkým heslům, - ne, pouze slovům, která jenom nejvšivější cháttra inclusive její pasáci, žvaní a osel po oslu papouškuje?

6. 8. 1914

Vyšší člověk jest essentielně více méně chorobnou přemírou duševní aktivity, "genie" horečkou, věčnou exaltací, přetopením, již již praskajícím přepětím, více než kdo jiný, potřebuje odpočinku, tj. radikální změny činnosti, duchoměrné duševní dřiny tím není; monstrosní, absurdní, hrozné!,, Jeden z kategorických imperativů vyšších lidí: živ se prací převážně fysickou! ovšem velmi opatrně vyvolenou. Pravda sice, že kdo není vůl a baba, dovede vždy velmi rychle zbohatnout, legálně nebo ilegálně, a může pak každé povolání odhodit; ale téměř všichni lidé jsou baby nebo volové.

Vzácný příteli!

Abych učinil jediným thematem tohoto listu Vaši charakteristiku, k tomu nejsem dost silný; svou osobu, - ne dost nestoudný; rozbor Br. Karam., - v náladě ne dost německé, tajné; blahobyť českého národa, - liška stejně chytrá, jako jste vy vesměs v tomto bodě hloupé ovce; páté thema, jemuž měl jsem též v úmyslu psaní toto věnovat: Marešovo prohlášení v PŘ., není toho hodno. I rozhodl jsem se traktovat zde celé to patero: vyhovím přání Vašemu, v jirenské zastávce vyslovenému, a bude to nejsnazší: někdy je lehčí nésti břemena dvě než jedno. Budu po všem poskakovat pele-mele, snad Tristram -Shandyovskou odkládající, protivnou manýrou, - až jak se to vyvine...; feuilletonistní tlach to bude, smrdutý a hloupý... Než co činit? Abych psal duchaplně, k tomu

nejsem teď ani dost šťastný a vedle toho také ne dost duchaplný.

Svatí lidé nemají talentů. Ale i vůl si někdy pitvorně zaskáče jako kozlík, hříbě, Shakespeare, Nietzsche, Březina, Ariosto, Grabbe, kočka, Sulle, tygr, všichni "velcí" kompromisté a Paganiniové, pes, má žena Zlata, má dceruška Natura, žena vůbec, opice, kaskady, hydrargyrum, obláčky na nebi, Bůh a ostatní duchaplná zvířata. Kdo skáče, kdo tančí, snadno a často se usere, kdo se směje, nevyhne se sprostému řehtání... Smrdí-li dopis tento, co na tom? Hovno také smrdí! Člověk jest jitrnice nabitá hovny a jitrnicí nabitou hovny zůstane, ať snaží se sebe směšněji být čistým, vždy ctnostným, vždy noblesním: všechny očišťovací snahy jsou jen stupidním maskováním hnilobného vnitřku - tím smrdutější hromadí se pod maskou evapo-

race, - příklad žena: jsou jen pštrosí procedúrou, - zatajeno není zahřazeno; jsou omýváním hovna, aby bylo čisté, - teprve pak bude po jeho špíně, až z něho nic nezbu-
de: ceterum autem censeo, animalitatem esse delendum, -musí být refrain filosofie.

A za každým aestetickým soudem musí volný duch slyšet chrastění otrockých sociálních řetězů. - A že to tlachání, toho vinu nese-
te hlavně Vy, strejčku: v minulém roce, kdy měl jsem od styku s Vámi všechny svaly ho-
jivě povolené, stal jsem se pr. a e redo-
teurem. Hornějším než kdo jiný následkem
přirozeného reagování psa od řetězu se utrhlého
Klotho dala mně zámek na hubu jako dobrému
imperátoru Wilhelmu jeho smysl pro švandů
nemající náhod. Cítívám teď někdy vztekly
hlad vyvrhnout všechny své vnitřnosti na
pospas všem psům a prasatům, - ještě pár let

a snad "Mund bin ich geworden ganz und gar.":Niet.: "wahrlich, es ist schwer zu leben, weil Schweigen so schwer ist":idem; neméně těžké je, na mou duši, z téhož důvodu zdechnout! Ale pomalu:Atropos vyndá mě zánek z pysků ...Nesmysl je Hamletovo:" ostatek je mlčení": smrtí teprve zahajuje se éra patřičného mluvení, vylití duše, zde až na dno promrzlé, s břehů. Tam je jarní království volných triumfálních toků: paralelnosti; tento stupidně přeplněný svět transverností je klukovská nedisciplinovanost, ordinairní cpaní se školáků ke zpovědníku, generální nezaviněnost. Jest entre nous, inkarnací jistého boha, jenž vsadil se v opilosti s kollegy svými, že vypracuje v komoře nábytkem, blechami, lidmi. štěnicemi, rámusům přecpané pensum své stejně dokonale,

jako oni v aetherných svých sálech; prohraje, prase ožralé, třeba heroičtí mezkové pomáhají mu sebe víc, prohraje jistě, pakliže nevyhraje. - Ale co v Postmortalii je ctností, u nás neřestí; ušlechtilý mlčí vždy. Ale já jsem teď vůbec zdemoralizován jako svině. Už ani ve sprostáctví nemám zálibu...A má přání! Ještě nedávno mohl jsem napsat: "Stykem s filosofií stala se přání má mírná, sladká, laškovná; co lidé vábí jako psa pečeně, mne jen jako stříbrný obláček v azzuru, padá-li na obzor, co na tom? místo něho četné jiné tiše se lesknou v zenithu... Ale právě přání lidská nejušlechtlejší, na př. "něco velkého v tomto životě vykonat", pozbyla pro mně i této obláčkovité svůdnosti: je ztrávila sluneční blízkost mé aeteritní filosofie. Jak mohla by třeba

myšlenka: "blažemostí musí se vám zdát vtisknout ruku na vůli tisíciletí jako na lejno", -pardon- "na vosk", povídá Nietzsche, - jak mohla by lákat toho, kdo nezapochybuje, že jednou, - jako dříve již nesčetněkrát-, pokynem vůle a bleskurychlou sugescí bude zhasínat a hned zas rozžehávat legiony konstelací, jako stiskáním knoflíku elektrické lustry?... Nejabsolutnější skeptik, jsem fanatický věřící, ale toť právě zdraví výšky ducha, toť má "divoká skepse", toť budoucnost lidstva, toť božskost, jež může si dopřát přepychy bezmezného pochybování a spolu bezmezné víry, stojíc destillovane logisticky nad obojím, nade vším..." Avšak i zde byla, eheu! mravidlo potvrzující výjimka: přání jež měl o trochu hutnější, než oblačnou strukturu: ony projekty, o nichž jsem vám loni v září

mluvil. A dnes, dnes nastoupila na místo jeho tužba ještě hutnější, bezectná: být v Ouvalech domácím pánem, po případě i hoteliérem. Takovou vyschlou šťávu hroznů, o nichž pěje Břez., takovou hnojnicí chce se mně teď pítí... "Mé touhy", ne sice kající, ale smějící se, šly nedávno ještě "v rodné výše": idem, - a vskutku! v pěkné výše!... Konečně rozhodl jsem se, nevím proč! že přestřihnu šňůry těch balónů, aby mne dočista nevynesly do těch výší ven z tohoto ne sice pro mne slzavého, za to tím více smrdutého údolí. Odletěly prozatím - a co vše vyvalilo se do uprázdněného prostoru! Jako když po odchodu lva od nedožrané žirafy sesypou se na ni supy, šakalové a hyeny, jako když se do korunovačního sálu po skončených obřadech vrhne armáda podomků a děvek se smetáky, košťaty, onucemi! Za života vážený měštění, a po tomto putování

- žena! Řekl jsem Vám posledně, že budu nosit červené kravaty, protože připomínají mně ženské šátky na hlavě a blousy, abych aspoň něco s tím zbožňovaným, božským ksindlem společného měl, abych se tak pokud možno k jeho výši povznesl. Ale postmortalní aspirace mé, smělejší jsouce, dále než k blousům a šátkům křídla svá rozpínají. Chci se stát 22 letou démou, zplnoletnělou už, volnou a bohatou, interessantní a krásnou s bledým trošku nazelenalým, tajemným, démonickým římskonosým obličejem, hysterickou a migrenovitou, hubatou, s velmi tenkýma pažema, ale plnou, kulatou zadnicí...

/.../

v úctě oddaný

Ladislav Klíma

13., 14., 15. /IV. 1934

O B S A H

CHOLUPICKÝ DEN

/ 1976, 20 neprodejných výtisků
vytvořil Oldřich Hamera. Ilustrace
Jiří Kolář/

Úvod.....	4
Citace z prvního dopisu.....	5
Druhý dopis.....	19
2. akt.....	30
3. akt.....	78
4. akt.....	93
5. akt.....	107

JÁ JE JÁ

/ 1985 Praha, vydal M. Michálek v
počtu 25 výtisků s ilustracemi
různých autorů - 5 výtisků - a
ilustracemi Jiřího Sozanského/
Já je já.....135